

**ГРАДСКИ ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
Б Е О Г Р А Д**

**ЈЕДНОГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ И АНАЛИЗА О РАДУ СЛУЖБИ
И ОДЕЉЕЊА ХИТНЕ МЕДИЦИНСКЕ ПОМОЋИ НА
ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА БЕОГРАДА**

(ЈАНУАР-ДЕЦЕМБАР 2011. ГОДИНЕ)

Београд, јануар 2012. године

Наручилац задатка:

Град Београд Секретаријат за здравство Управе града Београда

Обрађивач:

Градски завод за јавно здравље, Београд

Директор Завода:

Прим. мр сц. др Слободан Тошовић

Помоћница директора:

Душанка Матијевић, др сц. мед., научни сарадник

Носилац задатка:

Прим. др Зоран Дурлевић

Учесници у изради задатка:

Прим. мр сц. мед. др Љиљана Сокал Јовановић

Мр сц. мед. др Анђелија Нешковић

Др Анђелко Хладиш

Прим. др Вера Бабић

Др Марко Делибашић

Техничка обрада:

Весна Поштин

С а д р ж а ј

	страна
У в о д.....	4
I Хитна стања у интерној медицини и неврологији	6
II Хитна стања у хирургији	11
III Хитна стања у неурохирургији	16
IV Хитна стања у трауматологији – ортопедији	19
V Хитна стања у урологији	24
VI Хитна стања код одраслих пацијената – општи осврт	29
VII Ургентна дијагностика код одраслих пацијената	39
VIII Хитна стања у педијатрији и дечијој хирургији	46
IX Закључак са предлозима мера	55

У в о д

На захтев Градске управе, Секретаријата за здравство града Београда, у 2011. години, а у организацији Градског завода за јавно здравље, Београд спроведен је **Пројекат „Координација на збрињавању хитних стања у здравственим установама на подручју Београда, са посебним аспектом на збрињавању хитних стања у педијатрији“.**

Пројекат има следеће **основне циљеве:**

- Унапређење збрињавања критично оболелих и тешко повређених грађана Београда, како би се смањиле последице болести или повреда, као и правремене комуникације међу установама које учествују у збрињавању хитних стања.
- Благовремено планирање дана и датума дежурства здравствених установа укључених у процес дежурства на територији Београда.

У спровођењу Пројекта, значајно је ангажовање здравствених установа које су укључене у збрињавање хитних случајева грађана Београда, а које месечно достављају извештајне обрасце Градском заводу за јавно здравље, Београд.

На основу достављених месечних извештаја, оствареног увида на терену и одржаних радних састанака, сачињен је **Једногодишњи извештај и анализа о раду служби и одељења хитне медицинске помоћи на територији града Београда за период јануар - децембар 2011. године.**

Извештајем је обухваћен рад на збрињавању хитних стања следећих здравствених установа: Ургентни центар Клиничког центра Србије, Војно медицинска академија, Клиничко болнички центар „Бежанијска коса“, Клиничко болнички центар „Земун“, Клиничко болнички центар „Др Драгиша Мишовић“, Клиничко болнички центар „Звездара“, Институт за ортопедско - хируршке болести „Бањица“, Универзитетска дечја клиника и Институт за здравствену заштиту мајке и детета Србије „Др Вукан Чупић“.

Посматрајући **према медицинским дисциплинама**, организација рада и збрињавање хитних стања у области интерне медицине, хирургије, трауматологије - ортопедије и урологије, прати се дуги низ година. Од јула месеца 2009. године започело се са праћењем збрињавања ургентних стања у педијатрији и дечјој хирургији и то на Универзитетској дечјој клиници и Институту за здравствену заштиту мајке и детета Србије „Др Вукан Чупић“, да би се од децембра 2010. године укључила и педијатријска одељења три клиничко болничка центра („Земун“, „Др Драгиша Мишовић“ и „Звездара“).

У односу на динамику и распоред дежурства, од 01.07.2002. године пријем хитних случајева обавља се у клиничко – болничким центрима, сваки други дан, док Ургентни центар Клиничког центра Србије, а касније и Војно медицинска академија (почев од јануара 2008. године) дежура сваки дан од 00-24 часа. Од 1. маја 2011. године Војно медицинска академија се искључила из свакодневног дежурства у збрињавању хитних стања цивилних осигураника и започела дежурство једном недељно (сваке среде у месецу). Универзитетска дечја клиника и Институт за здравствену заштиту мајке и детета Србије „Др Вукан Чупић“ дежурају

наизменично, сваки други дан, док се педијатријско одељење сваког од три клиничко болничка центра укључује на трећи дан.

Везано за расположиве капацитете, истиче се да је у Клиничко-болничком центру „Земун“, у оквиру Програма реконструкције здравствених установа Републике Србије, највећи део радова на реконструкцији и адатацији завршен, тако да у посматраном извештајном периоду КБЦ "Земун" има у функцији 620 постеља, а завршена је реконструкција 4 хируршке сале. У 2011. години Хируршка клиника КБЦ "Др Драгиша Мишовић" – Дедиње и даље, због радова на реконструкцији, предузетих услед пожара насталог крајем 2009. године, није била укључена у збрињавање хитних стања.

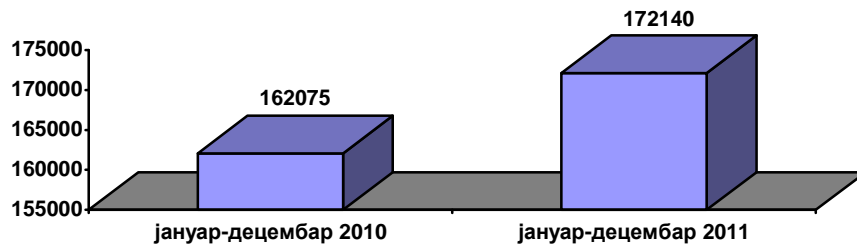
Анализа достављених података из здравствених установа урађена је по појединим делатностима: интерна медицина и неурологија, хирургија, неурохирургија, трауматологија – ортопедија, урологија, педијатрија и дечја хирургија. Анализиран је број прегледа, обим и врста ургентне дијагностике, број хитних пријема, број хитно оперисаних, као и број пацијената упућених у другу установу и оних са смртним исходом у првих 72 сата по пријему, а све то за 24 часа и за ноћну смену (19-07). Посебно је приказан начин на који су пацијенти дошли на хитан преглед везано за то да ли су упућени из дома здравља, превезени колима хитне помоћи од стране Градског завода за хитну медицинску помоћ, или су пак дошли без упута. На крају је дат закључак са предлозима мера за унапређење организације збрињавања хитних стања становништва Београда, уз изношење приоритета у овој области.

За потребе анализе, вршено је упоређивање рада здравствених установа укључених у збрињавање хитних стања у 2011. години са истим периодом 2010. године.

I Хитна стања у интерној медицини и неврологији

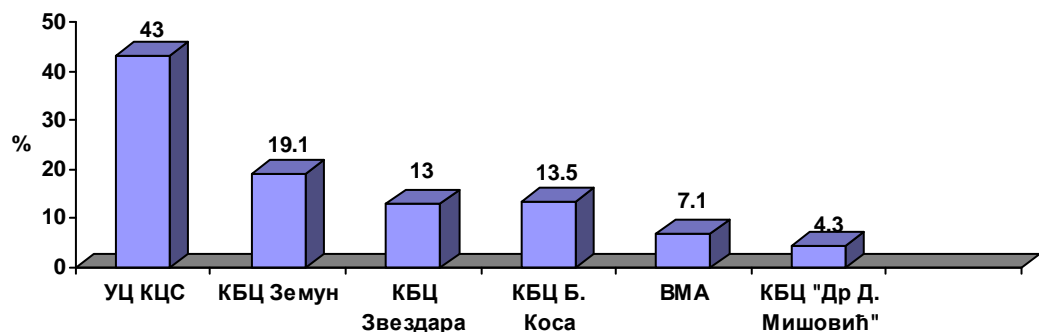
У оквиру збрињавања хитних стања на одељењима интерне медицине и неврологије Ургентног центра Клиничког центра Србије (УЦ КЦС), Војно медицинске академије - ВМА (од 01.05.2011. сваке среде у месецу) и четири клиничко болничка центра, у периоду јануар - децембар 2011. године, прегледано је 172.140 пацијената (у даљем тексту интернистички пацијенти). То је за 10.065 пацијената или 6,2% више у односу на исти период 2010. године (графикон 1).

Графикон 1. Број прегледаних хитних интернистичких пацијената, 2010. и 2011. год.

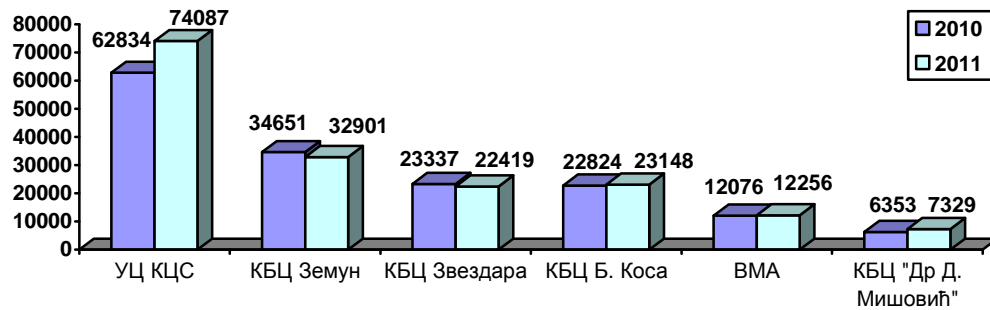
Највише пацијената збринуто је у УЦ КЦС (74.087 или 43% од укупног броја), а затим у КБЦ „Земун“ (32.901 или 19.1%). Најмање хитних пацијената је прегледано у КБЦ „Др Драгиша Мишовић“ (7.329 или 4,3%), пошто Клиника за интерну медицину ради смањеним капацитетом због последица пожара (графикон 2).

Графикон 2. Процентуална заступљеност прегледаних хитних интернистичких пацијената по установама, јануар-децембар 2011. год.

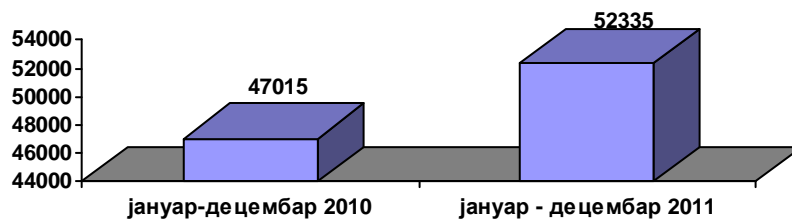
Број прегледаних хитних интернистичких пацијената има тенденцију повећања у односу на исти период 2010. године у УЦ КЦС и КБЦ „Др Драгиша Мишовић“. У КБЦ „Бежанијска коса“ и ВМА број прегледаних пацијената је скоро непромењен, док је у КБЦ „Звездара и КБЦ „Земун“ смањен (графикон 3).

Графикон 3. Број прегледаних хитних интернистичких пацијената по установама, јануар – децембар 2010 и јануар – децембар 2011. год.

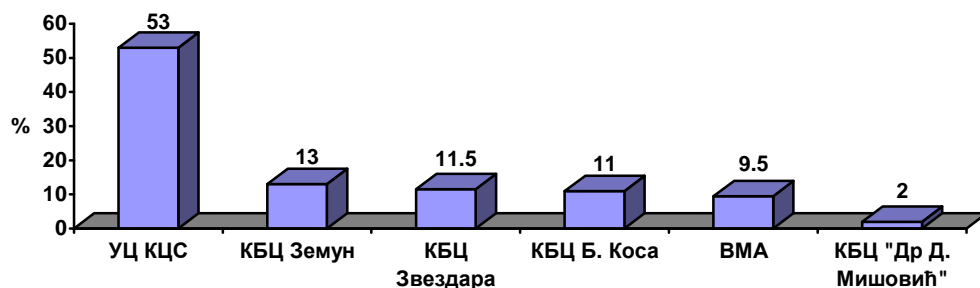
Од укупног броја збринутих пацијената, 52.335 или 30,4% је прегледано у току ноћи, у периоду од 19 до 7 часова. То је за 5.320 или 11,3 % више у односу на исти период 2010. године (графикон 4).

Графикон 4. Број прегледаних хитних интернистичких пацијената у току ноћи, 2010. и 2011. год.

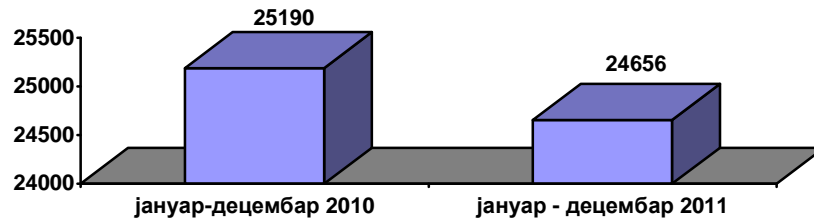
Више од половине пацијената (53%) којима је помоћ била потребна током ноћи, прегледано је у УЦ КЦС (графикон 5), у КБЦ „Земун“ 13%, а најмање у КБЦ „Др Д Мишовић“ 2%.

Графикон 5. Процентуална заступљеност прегледаних хитних интернистичких пацијената у току ноћи по установама, јануар- децембар 2011. год.

Укупно је хоспитализовано 24.656 пацијената (14,3%), односно сваки седми прегледани пацијент. Иако је број амбулантно прегледаних пацијената повећан у односу на 2010. годину, број хоспитализованих пацијената је смањен за 534 или 2,1% (графикон 6).

Графикон 6. Хоспитализовани пацијенти у оквиру хитних интернистичких служби, 2010. и 2011. год.

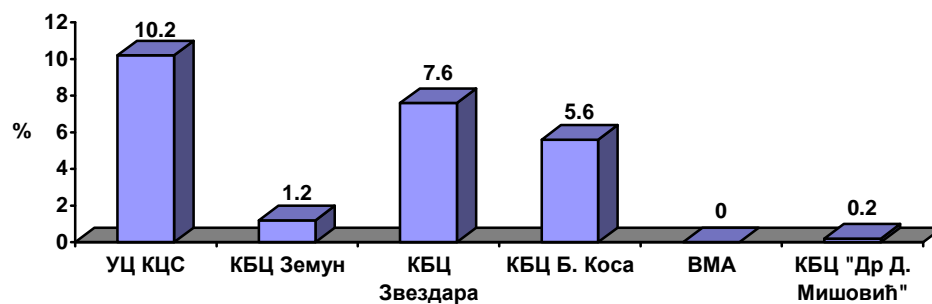

Процент хоспитализованих пацијената у односу на број амбулантно прегледаних и збринутих хитних случајева кретао се од 8% у УЦ КЦС и у КБЦ „Бежанијска коса“ до 35% у КБЦ „Др Драгиша Мишовић“, док је у КБЦ „Земун“, КБЦ „Звездара“ и ВМА хоспитализован сваки пети прегледани пацијент. (Табела 1).

Процент хоспитализованих од укупно прегледаних пацијената у току ноћи износио је 11,3%. Највише хоспитализованих пацијената у односу на број амбулантно прегледаних и збринутих хитних случајева у току ноћи је у КБЦ „Др Драгиша Мишовић“ (34,9%), затим у КБЦ „Земун“ (22,9%), КБЦ „Звездара“ (19,8%), а најмање у УЦ КЦС (8%).

Код 1.152 хоспитализованих пацијената (4,7%) лечење је завршено смртним исходом у прва 72 сата од болничког пријема. Стопа леталитета је највећа у УЦ КЦС (10,2%), КБЦ Звездара (7,6%), а најмања у КБЦ „Др Драгиша Мишовић“ (0,2%). Према добијеним подацима у ВМА није било смртних исхода у првих 72 сата од болничког пријема (графикон 7).

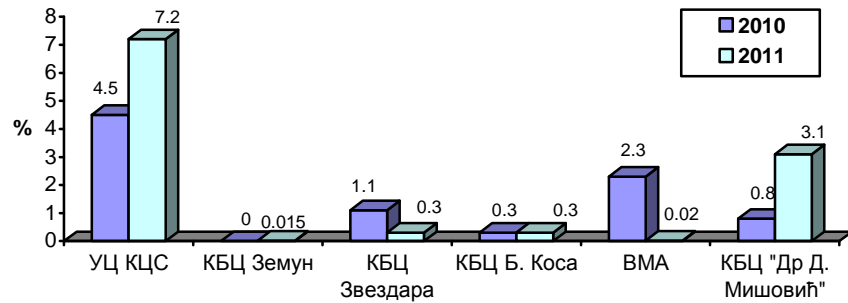
Графикон 7. Стопа леталитета у првих 72 часа од болничког пријема, јануар – децембар 2011. год.

На лечење у друге установе упућено је 5.678 пацијента или 3,3% од укупно прегледаних хитних интернистичких пацијената. Највише пацијената је, после прегледа и збрињавања, упућено у друге установе из УЦ КЦС (5.317 или 94% од укупног броја). Анализирајући по појединим установама, из УЦ КЦС је 7,2% прегледаних пацијената упућено у друге установе, а из КБЦ „Др Драгиша Мишовић“ 3,1% (графикон 8).

Графикон 8. Процент хитних интернистичких пацијената упућених на лечење у друге установе, 2010. и 2011. год

Број прегледаних хитних пацијената у току дана – дневна фреквенца, рачунат је на број дана у којима установе врше збрињавање хитних стања, односно на 365 дана у УЦ КЦС, 182 дана у клиничко-болничким центрима, а 155 дана у ВМА. На тај начин израчуната дневна фреквенца у периоду јануар – децембар 2011. године, износила је око 40 амбулантно прегледаних пацијената у КБЦ „Др Драгиша Мишовић“, око 80 у ВМА, 125 пацијената у КБЦ „Бежанијска коса“ и КБЦ „Звездара“, а у КБЦ „Земун“ око 180 и преко 200 пацијената у УЦ КЦС.(табела 1).

Амбулантно прегледани и хоспитализовани пацијенти у хитним интернистичким службама (I – XII 2011. год.)

Табела 1.

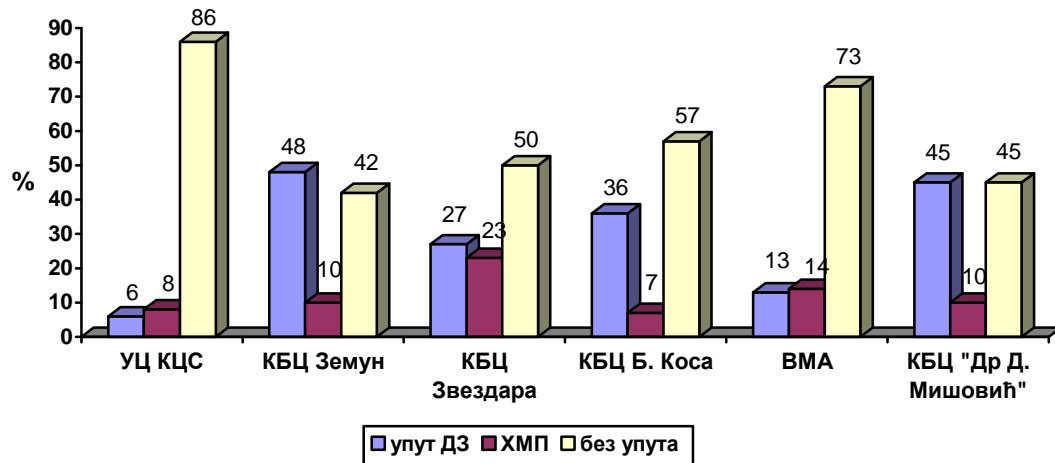
Р. бр.	ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА	Број постеља	Време у току дана	Укупно прегледаних	Укупно хоспитализованих	% хоспитализованих	Дневна фреквенција	
							прегледаних	хоспитализованих
1	КЦС – УРГЕНТНИ ЦЕНТАР	71	00-24 часа	74087	6001	8.09	203	16,4
			19-07	27748	1974	7,1	76	5,4
2	КБЦ "БЕЖАНИЈСКА КОСА"	210	00-24 часа	23148	1976	8,5	127,2	10,9
			19-07	5742	574	10	31,5	3,2
3	КБЦ "ЗЕМУН"	274	00-24 часа	32901	7531	22,9	180,8	41,4
			19-07	6786	1199	17,7	37,3	6,6
4	КБЦ "ДР Д. МИШОВИЋ"	127	00-24 часа	7329	2560	34,9	40,3	14,1
			19-07	1032	324	31,4	5,7	1,8
5	КБЦ "ЗВЕЗДАРА"	262	00-24 часа	22419	4432	19,8	123,2	24,4
			19-07	6044	1144	18,9	33,2	6,3
6	ВМА*	226	00-24 часа	12256	2156	17,6	79,1	13,9
			19-07	4893	677	13,8	31,6	4,4
УКУПНО (2 – 6)		1099	00-24 часа	98053	18655	19		
			19-07	24497	3918	16		
СВЕГА (1 – 6)		1170	00-24 часа	172140	24656	14,3		
			19-07	52245	5892	11,3		

- Од 01.05.2011. год. ВМА је укључена само средом у збрињавање хитних случајева код цивилних осигураника

Од укупног броја прегледаних пацијената, 22,9% су били пацијенти са путем из дома здравља, 10,9% пацијенти које је довезла служба хитне помоћи, а највећи број, 66,2% је користио здравствену заштиту без упута. Највише пацијената који су збринуте без упута било је у УЦ КЦС, 86% и ВМА, 73%. Највећа

заступљеност пацијената са упутом из дома здравља била је у КБЦ „Земун“, 48% и КБЦ „Др Драгиша Мишовић“, 45%. Највећа заступљеност пацијената које је довезла служба хитне помоћи је у КБЦ „Звездара“, 23%, док је у осталим установама мање од 15% прегледаних пацијената довезла служба хитне помоћи (графикон 9).

Графикон 9. Прегледани интернистички пацијенти на хитном пријему према начину доласка, јануар – децембар 2011. год. (%)

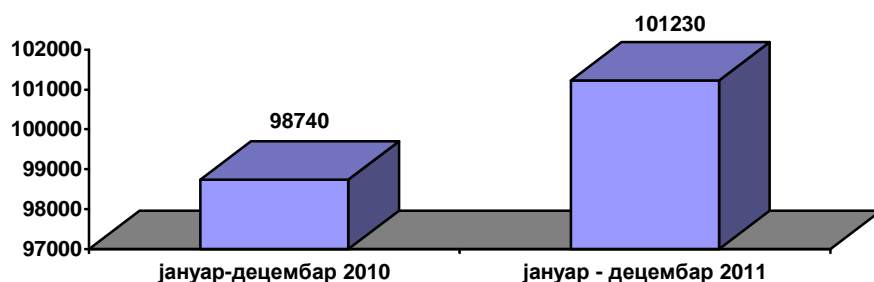

II Хитна стања у хирургији

Хитна стања у хирургији збрињавана су у овом извештајном периоду у Ургентном центру Клиничког центра Србије (УЦ КЦС), Војно медицинској академији - ВМА (од 01.05.2011. године само средом) и 3 клиничко – болничка центра (Хируршка клиника КБЦ "Др Драгиша Мишовић" – Дедиње у 2011. години није била укључена у збрињавање хитних стања).

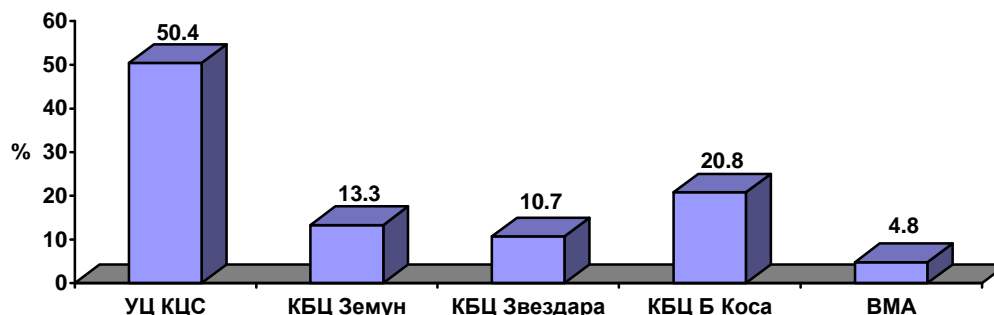
Укупно је прегледано 101.230 пацијената, што је за 2.490 пацијената или 2,5% више у односу на исти период 2010. године (графикон 10).

Графикон 10. Број прегледаних хитних хируршких пацијената, 2010. и 2011. год.

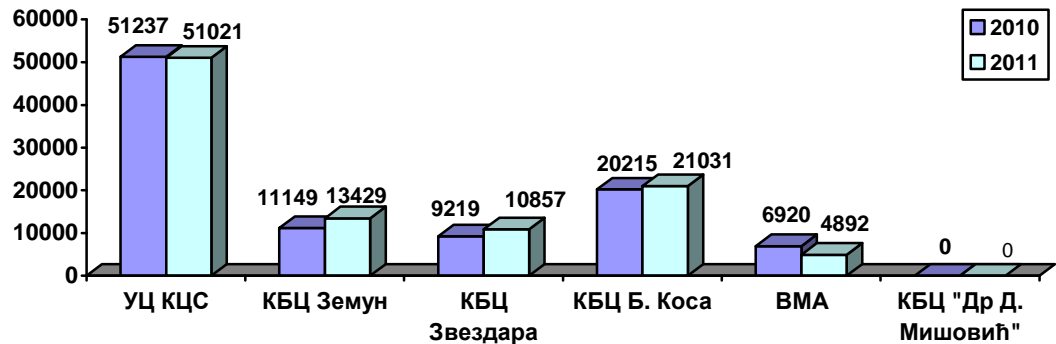
Највише пацијената збринута је у УЦ КЦС (51.021 или 50,4% од укупног броја), а затим у КБЦ „Бежанијска коса“ (21.031 или 20,8%). Најмање хитних пацијената је прегледано на ВМА (4.892 или 4,8%), (графикон 11).

Графикон 11. Процентуална заступљеност прегледаних хитних хируршких пацијената по установама, 2011. год.

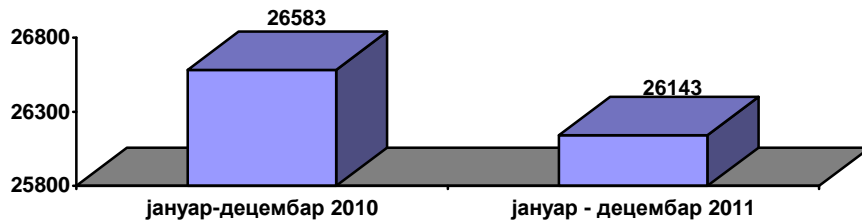
Број прегледаних хитних хируршких пацијената има тенденцију повећања у КБЦ „Земун“ (због завршетка грађевинских радова) и КБЦ „Звездара“. У УЦ КЦС и КБЦ „Бежанијска коса“ број прегледаних пацијената је скоро непромењен. У ВМА број прегледаних хитних хируршких пацијената је смањен, због промена у начину дежурства (од 1. маја пријем хитних стања је једном недељно), док ови пацијенти нису примани у 2011. години у КБЦ „Др Драгиша Мишовић“, јер је Хируршка клиника због грађевинских радова била искључена из дежурства (графикон 12).

Графикон 12. Број прегледаних хитних хируршких пацијената по установама, 2010. и 2011. год.

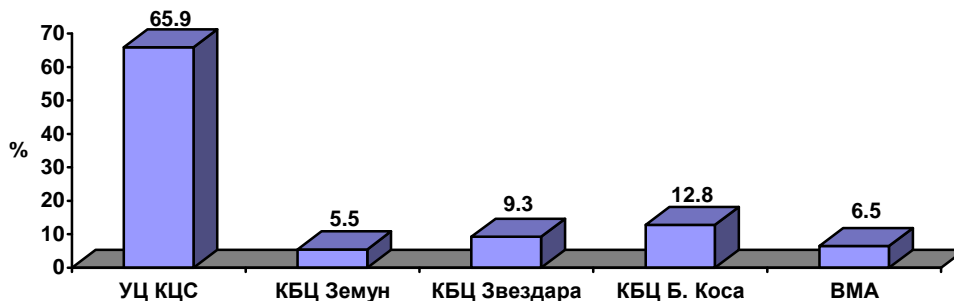
Од укупног броја пацијената, 26.143 или 25,8% (сваки четврти) је прегледан у току ноћи, у периоду од 19 до 7 часова. То је за 440 или 1,7% мање у односу на исти период 2010. године (графикон 13).

Графикон 13. Број прегледаних хитних хируршких пацијената у току ноћи, у 2010. и 2011. год.

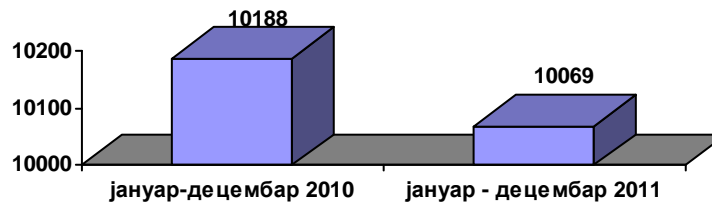
Више од половине пацијената (65,9%) којима је помоћ била потребна током ноћи прегледано је у УЦ КЦС, док је најмањи проценат регистрован у КБЦ „Земун“ (5,5%) и ВМА (6,5%). (Графикон 14).

Графикон 14. Процентуална заступљеност прегледаних хитних хируршких пацијената у току ноћи по установама, 2011. год.

Хоспитализовано је 10.069 пацијената, односно сваки десети прегледани (9,9%). Пратећи смањење броја амбулантно прегледаних пацијената у односу на 2010. годину, број хоспитализованих пацијената је такође смањен и то за 119 или 1,2% (графикон 15).

Графикон 15. Хоспитализовани пацијенти у оквиру хитних хируршких служби, у 2010. и 2011. год.

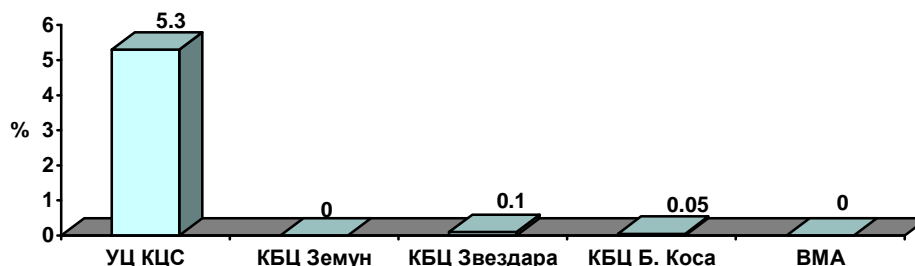

Процент хоспитализованих пацијената у односу на број амбулантно прегледаних и збринутих хитних случајева кретао се од 2,8% у КБЦ „Бежанијска коса“ до 15,2% у КБЦ „Земун“, где су радови на реконструкцији завршени, због чега се у овој установи и региструје пораст процента примљених пацијената на болничко лечење. У УЦ КЦС, КБЦ „Звездара“ и ВМА хоспитализује се око 11% прегледаних – без значајнијих промена у односу на предходне године. (Табела 2).

Процент хоспитализованих од укупно прегледаних пацијената у току ноћи износио је 8,9% (сваки једанаести прегледани пацијент, што је мање него у периоду од 7 до 19 часова – 10%). Највише хоспитализованих пацијената у односу на број амбулантно прегледаних и збринутих хитних случајева у ноћним сатима је у КБЦ „Звездара“ (14,7%), а затим у КБЦ „Земун“ (9,6%). Најмање је хоспитализовано од укупно прегледаних ноћу у КБЦ „Бежанијска коса“ (5,0%) (табела 2).

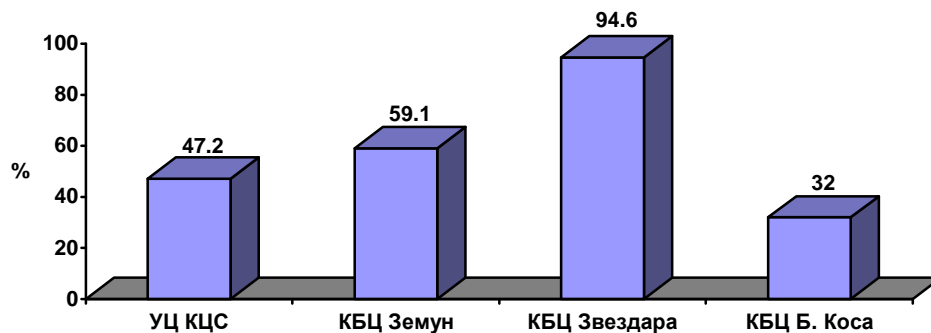
На лечење у друге установе, од укупно 101.230 прегледаних хитних хируршких пацијената, упућено је 5.540 пацијената или 5,5%. Највише пацијената, после прегледа и збрињавања, упућено је у друге установе из УЦ КЦС (5.420 или 5,3% од укупног броја), графикон 16. Према добијеним подацима из осталих здравствених установа тај број је незнатан или ових пацијената није било.

Графикон 16. Процент хитних хируршких пацијената упућених на лечење у друге установе, 2011. год.

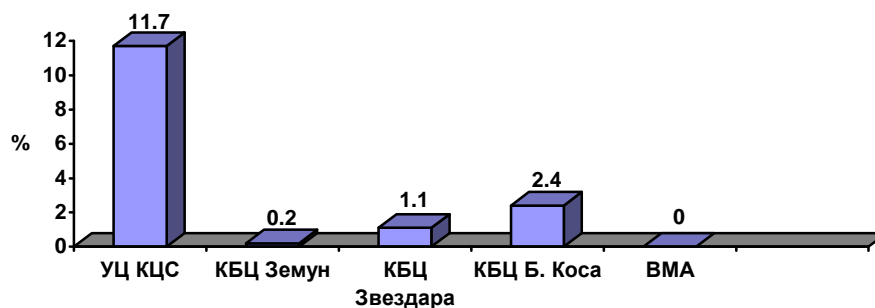
Од укупног броја хоспитализованих хитних хируршких пацијената, (10.069), оперисано је 5.027 или 50%, без података за ВМА и КБЦ „Др Драгиша Мишовић“. У УЦ КЦС хитно је оперисано (у току 72 сата) 2.738, односно 47,2%, затим у КБЦ „Земун“ (1.208 оперисаних или 59,1% од примљених у болницу) и у КБЦ „Бежанијска коса“ (187 оперисаних или 32%). Највећи проценат је у КБЦ „Звездара“, где је са 1.081 оперисаних пацијената у току прва 72 сата, постигнут проценат од 94,6% (графикон 17).

Графикон 17. Процентуална заступљеност оперисаних од укупно хоспитализованих хитних хируршких пацијената по установама, јануар-децембар 2011. год.

Код 709 хоспитализованих пацијената (7%) лечење је завршено смртним исходом у прва 72 сата од болничког пријема. Стопа леталитета је највећа у УЦ КЦС (11,7%), а најмања у КБЦ „Земун“ (0,2%). Према добијеним подацима у ВМА није било смртних исхода у првих 72 сата од болничког пријема. (Графикон 18).

Графикон 18. Стопа леталитета у првих 72 часа од болничког пријема у периоду јануар- децембар 2011. год.

Број прегледаних хитних пацијената у току дана – дневна фреквенца, рачунат је на број дана у којима установе врше збрињавање хитних стања, односно на 365 дана у УЦ КЦС, 182 дана у клиничко-болничким центрима, а 155 дана у ВМА. На тај начин израчуната дневна фреквенца у периоду јануар – децембар 2011. године, врло је различита међу установама. Највећа је у УЦ КЦС – 140 и КБЦ „Бежанијској коси“ – 116, а најмања на ВМА – 32 пацијената дневно. У КБЦ „Земун“ је износила 74, а у КБЦ „Звездара“ 60. (Табела 2).

**Амбулантно прегледани и хоспитализовани пацијенти
у хитним хируршким службама (I – XII 2011. год.)**

Табела 2.

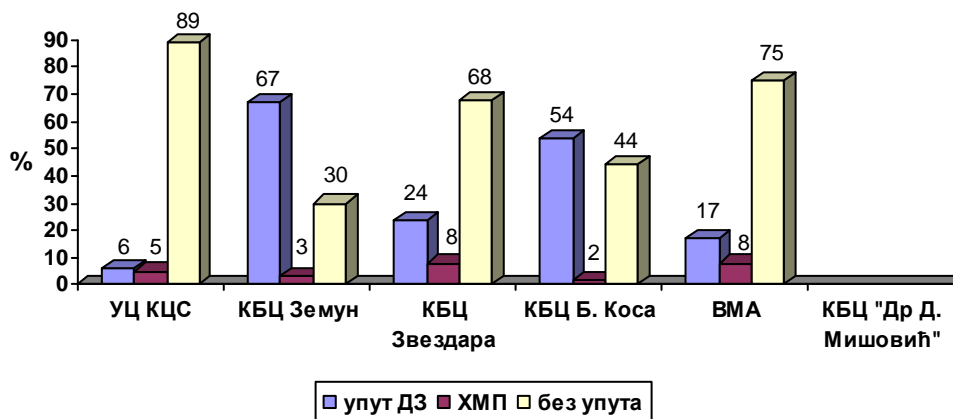
Р. бр.	ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА	Број постеле	Време у току дана	Укупно прегледаних	Укупно хоспитализованих	%	Дневна фреквенција	
							прегледа-них	хоспита-лизовани х
1	КЦС – УРГЕНТНИ ЦЕНТАР	121	00-24 часа	51795	5795	11.4	139.8	15.9
			19-07	17234	1528	8.9	47.2	4.2
2	КБЦ "БЕЖАНИЈСКА КОСА"	62	00-24 часа	21031	585	2.8	115.6	3.2
			19-07	3336	167	5.0	18.3	0.9
3	КБЦ "ЗЕМУН"	19	00-24 часа	13429	2042	15.2	73.8	11.2
			19-07	1437	138	9.6	7.9	0.8
4	КБЦ "ДР Д.МИШОВИЋ"*	119	00-24 часа	0	0	0.0	0.0	0.0
			19-07	0	0	0.0	0.0	0.0
5	КБЦ "ЗВЕЗДАРА"	107	00-24 часа	10857	1142	10.5	59.7	6.3
			19-07	2436	359	14.7	13.4	2.0
6	ВМА**	229	00-24 часа	4892	505	10.3	31.6	3.3
			19-07	1700	127	7.5	11.0	0.8
УКУПНО (2 – 6)		536	00-24 часа	50209	4274	8.5		
			19-07	8909	791	8.9		
СВЕГА (1 – 6)		657	00-24 часа	101230	10069	9.9		
			19-07	26143	2319	8.9		

* Због пожара и реконструктивних радова Клиника за хирургију није била у распореду хитног пријема

** Од 01.05.2011. год. ВМА је укључена само средом у збрињавање хитних случајева код цивилних осигураника

Од укупног броја прегледаних пацијената, 26,4% су били пацијенти са упутом из дома здравља, 4,8% пацијенти које је довезла служба хитне помоћи, а највећи број, 68,8% је користио здравствену заштиту без упута. Највише пацијената који су збринуте без упута било је у УЦ КЦС, 89% и ВМА, 75%. Највећа заступљеност пацијената са упутом из дома здравља била је у КБЦ „Земун“, 67% и КБЦ „Бежанијска коса“, 54%. Највећа заступљеност пацијената које је довезла служба хитне медицинске помоћи (8%) је у КБЦ „Звездара“ и у ВМА док је у осталим установама мање од 6% прегледаних пацијената довезла ова служба (графикон 19).

Графикон 19. Прегледани хируршки пацијенти на хитном пријему према начину доласка, јануар – децембар 2011. год. (%)

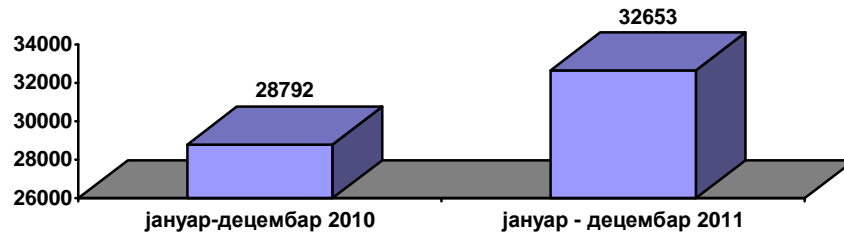

III Хитна стања у неурохирургији

Хитна стања у неурохирургији збрињавана су у Ургентном центру Клиничког центра Србије (УЦ КЦС), Војно медицинској академији - ВМА (од 01.05.2011. године само средом) и КБЦ "Земун".

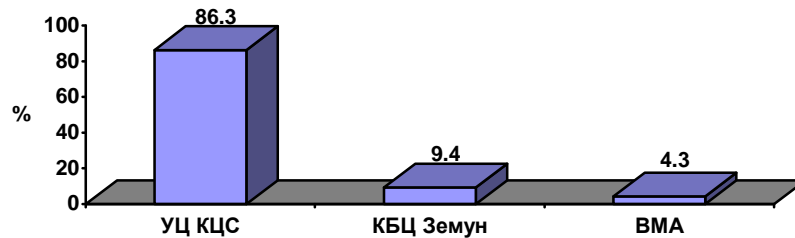
Укупно је прегледано 32.653 пацијената, што је за 3.861 или 12%, више у односу на број прегледаних пацијената у 2010. године (графикон 20).

Графикон 20. Број прегледаних хитних неурохируршких пацијената, 2010. и 2011. год.

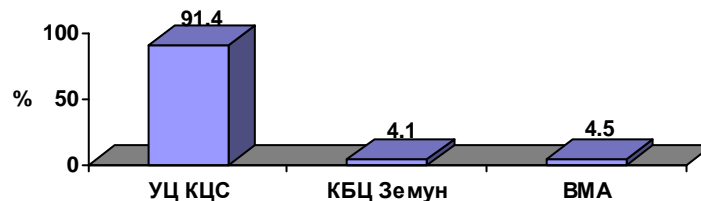
Највише пацијената збринута је у УЦ КЦС (28.172 или 86,3% од укупног броја), а затим у КБЦ „Земун“ (3.083 или 9,4%). Најмање хитних пацијената је прегледано на ВМА (1.398 или 4,3%), (графикон 21).

Графикон 21. Процентуална заступљеност прегледаних хитних неурохируршких пацијената по установама, јануар-децембар 2011. год.

Од укупног броја збринутих пацијената, 12.875 или 39,4% је прегледано у току ноћи, у периоду од 19 до 7 часова. Готово сви пацијенти (91,4%) којима је помоћ била потребна током ноћи, прегледано је у УЦ КЦС, док је на ВМА прегледано 4,5%, а у КБЦ „Земун“ најмање, свега 4,1%. (Графикон 22).

Графикон 22. Процентуална заступљеност прегледаних хитних пацијената у току ноћи по установама, јануар-децембар 2011. год.

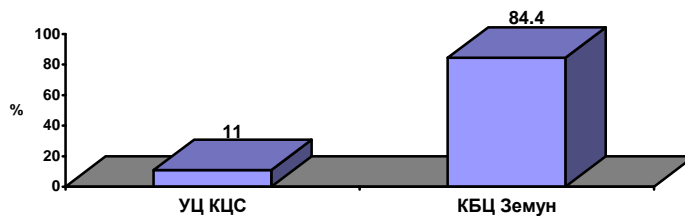

Хоспитализовано је 3.296 пацијената, односно сваки десети прегледани пацијент (10,1%). Процент хоспитализованих пацијената у односу на број амбулантно прегледаних и збринутих хитних случајева, кретао се од најмање 9,9% у УЦ КЦС, до највише 11,6% у КБЦ „Земун“. На ВМА тај проценат је износио 11,4%. (Табела 3).

Процент хоспитализованих од укупно прегледаних пацијената у току ноћи износио је 9,2% (само нешто мање него у периоду од 7 до 19 часова – 10,6%). Највише хоспитализованих пацијената у односу на број амбулантно прегледаних и збринутих хитних случајева у ноћним сатима, такође је био на УЦ КЦС (9,5%), док је најмањи био у КБЦ „Земун“ (4,6%). У тај проценат на ВМА је износио 7,7%.

На лечење у друге установе, од укупно 32.653 прегледаних неурохируршких пацијената, упућено је 4.417 хитних пацијената, 4.416 из УЦ КЦС, што чини 16% у односу на број прегледаних у овој установи (28.172). Са ВМА је упућен један пацијент. Према добијеним подацима из КБЦ „Земун“ ових пацијената није било.

Графикон 23. Процентуална заступљеност оперисаних од укупно хоспитализованих хитних неурохируршких пацијената по установама, јануар-децембар 2011. год. (без података за ВМА)

Од укупног броја хоспитализованих хитних неурохируршких пацијената, (3.296), оперисано је 608 или 18%, без података за ВМА. Иако је у КБЦ „Земун“ број хоспитализованих неурохируршких случајева 7 пута мањи него у УЦ КЦС, број оперисаних у ове две установе је приближно исти. Другим речима у УЦ КЦС оперисано је 305 хоспитализованих пацијената или 11%, док је у КБЦ „Земун“ оперисано 303 пацијента или 84,4% од броја хоспитализованих (графикон 23).

Код 374 хоспитализованих пацијената (11,3%) лечење је завршено смртним исходом у прва 72 сата од болничког пријема. Највише случајева је регистровано у УЦ КЦС (372), те стопа леталитета у овој установи износи 13,4%.

Број прегледаних хитних пацијената у току дана – дневна фреквенца, рачунат је на број дана у којима установе врше збрињавање хитних стања, односно на 365 дана у УЦ КЦС, 182 дана у КБЦ „Земун“ и на 155 дана у ВМА. На тај начин израчуната дневна фреквенца у периоду јануар – децембар 2011. године, врло је различита међу установама. Највећа је у УЦ КЦС – 77, а најмања на ВМА – 9 пацијената дневно. (Табела 3).

**Амбулантно прегледани и хоспитализовани пацијенти
у хитним неурохируршким службама (I – XII 2011. год.)**

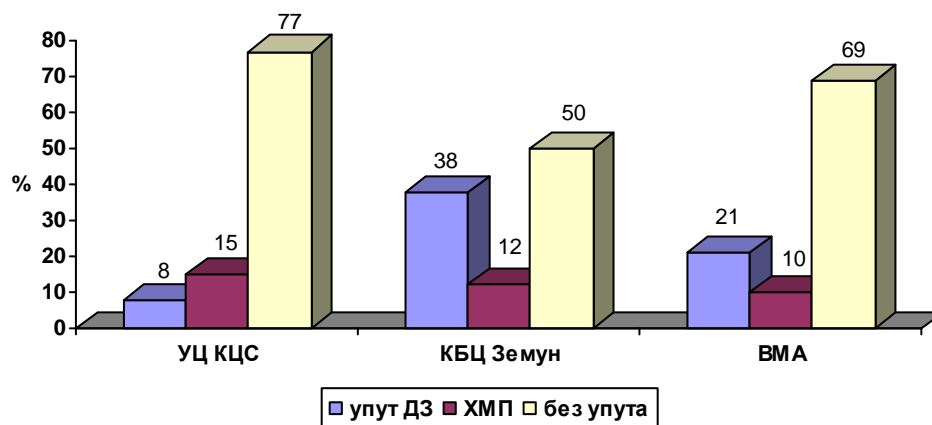
Табела 3.

Р. бр.	ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА	Број постеља	Време у току дана	Укупно прегледаних	Укупно хоспитализованих	%	Дневна фреквенција	
							прегледа-них	хоспита-лизованих
1	КЦС – УРГЕНТНИ ЦЕНТАР	30	00-24 часа	28172	2778	9.9	77.2	7.6
			19-07	11763	1121	9.5	32.2	3.1
2	КБЦ "ЗЕМУН"	30	00-24 часа	3083	359	11.6	16.9	2.0
			19-07	527	24	4.6	2.9	0.1
3	ВМА*	23	00-24 часа	1398	159	11.4	9.0	1.0
			19-07	585	45	7.7	3.8	0.3
УКУПНО (2 – 3)		53	00-24 часа	4481	518	11.6		
			19-07	1112	69	6.2		
СВЕГА (1 – 3)		83	00-24 часа	32653	3296	10.1		
			19-07	12875	1190	9.2		

* Од 01.05.2011. год. ВМА је укључена само средом у збрињавање хитних случајева код цивилних осигураника

Од укупног броја прегледаних пацијената, 11,1% су били пацијенти са упутом из дома здравља, 14,6% пацијенти које је довезла служба хитне помоћи, а највећи број, 74,3% је користио здравствену заштиту без упута. Највише пацијената који су збринуте без упута било је у УЦ КЦС, 77%, док је у ВМА, 69% и у КБЦ „Земун“ 50%. Највећа заступљеност пацијената са упутом из дома здравља била је у КБЦ „Земун“ 38%, затим ВМА, 21%, док је у УЦ КЦС заступљеност пацијената са упутом из дома здравља била свега 8%. Највећа заступљеност пацијената које је довезла служба хитне помоћи је у УЦ КЦС, 15%, у КБЦ „Земун“, 12%, док у ВМА било 10% прегледаних пацијената које је довезла служба хитне помоћи (графикон 24).

Графикон 24. Прегледани неурохируршки пацијенти на хитном пријему према начину доласка, јануар – децембар 2011. год. (%)

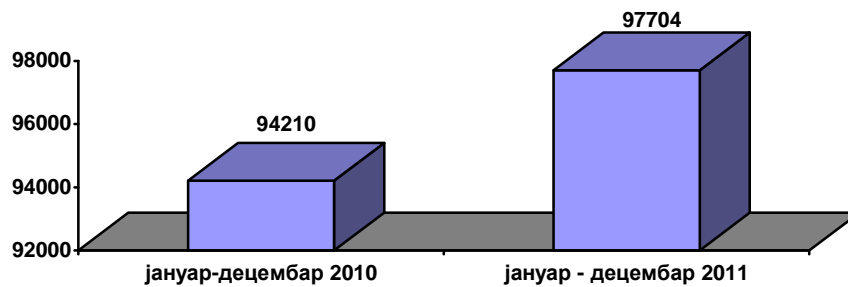

IV Хитна стања у трауматологији – ортопедији

Хитна стања у трауматологији-ортопедији збрињавана су у периоду јануар-децембар 2011. године у Ургентном центру Клиничког центра Србије (УЦ КЦС), Војномедицинској академији-ВМА (од 01.05.2011. године само средом), Институту за ортопедско-хируршке болести „Бањица“ и 3 клиничко – болничка центра (са изузетком КБЦ „Др Драгиша Мишовић“ – Дедиње, где не постоји ортопедско – трауматолошко одељење).

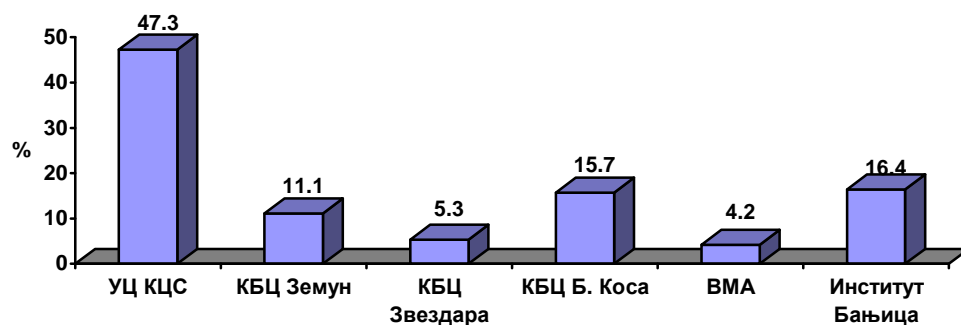
На укупном нивоу прегледано је 97.904 пацијента, што је за 3.494 пацијената или 3,6% више у односу на исти период 2010. године (графикон 25).

Графикон 25. Број прегледаних хитних трауматолошко-ортопедских пацијената, 2010. и 2011. год.

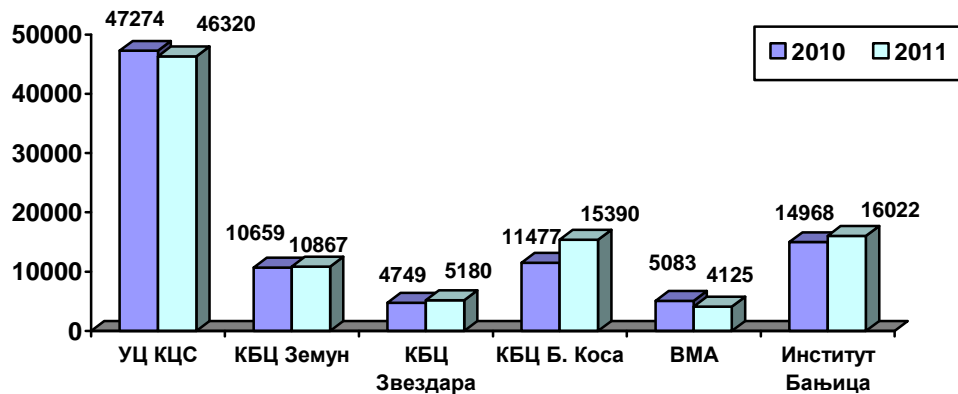
Највише пацијената збринуто је у УЦ КЦС (46.320 или 47,3% од укупног броја), а затим у Институту за ортопедско-хируршке болести „Бањица“ (16.022 или 16,4% - од тога 2.071 ван распореда дежурства). Најмање хитних пацијената је прегледано на Војно медицинској академији (4.125 или 4,2%), (графикон 26).

Графикон 26. Процентуална заступљеност прегледаних хитних трауматолошко-ортопедских пацијената по установама, јануар-децембар 2011. год.

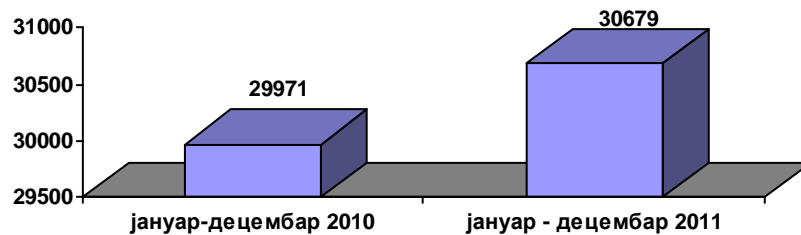
Број прегледаних хитних трауматолошко-ортопедских пацијената има тенденцију повећања у КБЦ „Бежанијска коса“ и у Институту за ортопедско-хируршке болести „Бањица“. У осталим установама број прегледаних пацијената је скоро непромењен. (Графикон 27).

Графикон 27. Број прегледаних хитних трауматолошко-ортопедских пацијената по установама, јануар – децембар 2010 и јануар –децембар 2011. год.

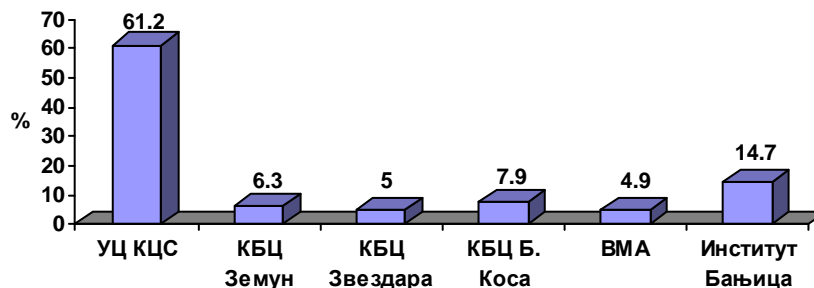
Од укупног броја збринутих пацијената, 30.679 или 31,3% је прегледано у току ноћи, у периоду од 19 до 7 часова. То је за 708 или 2,3% више у односу на исти период 2010. године (графикон 28).

Графикон 28. Број прегледаних хитних трауматолошко-ортопедских пацијената у току ноћи, 2010. и 2011. год.

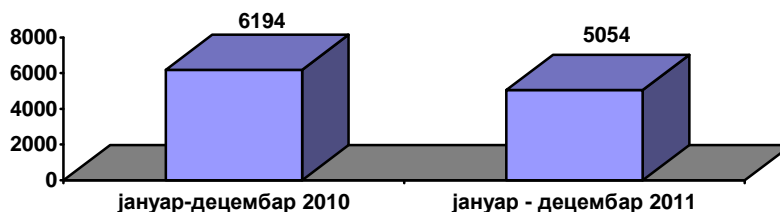
Више од половине пацијената (61,2%) којима је помоћ била потребна током ноћи прегледано је у УЦ КЦС (графикон 29), а затим следи Институт за ортопедско-хируршке болести „Бањица“ са свега 14,7%.

Графикон 29. Процентуална заступљеност прегледаних хитних трауматолошко-ортопедских пацијената у току ноћи по установама, јануар-децембар 2011. год.

Укупно је хоспитализовано 5.054 пацијената. Број хоспитализованих је смањен је за 1.140 или 22,6% у односу на 2010. годину (графикон 30).

Графикон 30. Хоспитализовани пацијенти у оквиру хитних трауматолошко-ортопедских служби, 2010. и 2011. год.

Процент хоспитализованих пацијената у односу на број амбулантно прегледаних и збринутих хитних случајева износио је 5,2% и кретао се од 2,1% у КБЦ „Бежанијска коса“ и 3,7% у УЦ КЦС до 9,3% у КБЦ „Земун“ (табела 4).

У УЦ КЦС дању се у просеку прегледало 59,5% од укупно прегледаних пацијената, а ноћу 40,5%. У осталим здравственим установама тај однос прегледаних износи у току дана 70,0%, а 30,0% ноћу.

Процент хоспитализованих од укупно прегледаних пацијената у току ноћи износио је 3,7% (што је мање него у периоду од 7 до 19 часова – 6%). Највише хоспитализованих пацијената у односу на број амбулантно прегледаних и збринутих хитних случајева у току ноћи је у Институту за ортопедско-хируршке болести „Бањица“ (7,5%) и ВМА (7,1%), а најмањи (2,6%) у УЦ КЦС и у КБЦ „Земун“

На лечење у друге установе упућено је 2.312 хитних пацијената (2,4%), од којих су готово сви били прегледани у УЦ КЦС (2.290), 13 у КБЦ „Звездара“, 5 у КБЦ „Бежанијска коса“ и свега 4 у КБЦ „Земун“. Према добијеним подацима у Институту за ортопедско-хируршке болести „Бањица“ и ВМА није било пацијената који су упућени на даље лечење у друге установе, већ су комплетно збринути на месту где су и прегледани.

Од 5.054 хоспитализованих пацијената (не рачунајући лечене у Институту за ортопедско-хируршке болести „Бањица“), код 33 пацијента (0,6%) лечење је завршено смртним исходом у прва 72 сата од болничког пријема (31 у УЦ КЦС и 2 у КБЦ „Земун“). Напомиње се да за Институт за ортопедско-хируршке болести „Бањица“ нема података о исходу лечења.

Број прегледаних хитних пацијената у току дана – дневна фреквенца, рачунат је на број дана у којима установе врше збрињавање хитних стања, односно на 365 дана у УЦ КЦС, 182 дан у клиничко-болничким центрима, 104 дана у Институту за ортопедско-хируршке болести „Бањица“, а 155 дана у ВМА. На тај начин израчуната дневна фреквенца у периоду јануар-децембар 2011. године, износила је од најмање 27 амбулантно прегледаних и збринутих пацијената у ВМА

до највише 127 пацијената у УЦ КЦС и 154 у Институту за ортопедско-хируршке болести „Бањица“ (табела 4).

Амбулантно прегледани и хоспитализовани пацијенти у хитним трауматолошко – ортопедским службама (I – XII 2011. год.)

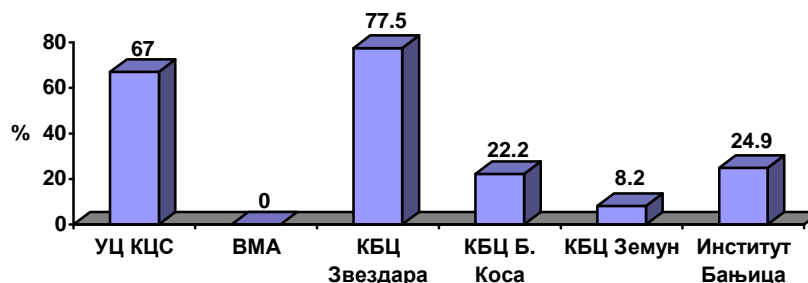
Табела 4.

Р. бр.	ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА	Број постеља	Време у току дана	Укупно прегледаних	Укупно хоспитализованих	%	Дневна фреквенција	
							Прегледаних	хоспитализованих
1	КЦС – УРГЕНТНИ ЦЕНТАР	46	00-24 часа	46320	1734	3.7	126.9	4.8
			19-07	18768	490	2.6	51.4	1.3
2	КБЦ "БЕЖАНИЈСКА КОСА"	27	00-24 часа	15390	325	2.1	84.6	1.8
			19-07	2425	76	3.1	13.3	0.4
3	КБЦ "ЗЕМУН"	46	00-24 часа	10867	1007	9.3	59.7	5.5
			19-07	1943	51	2.6	10.7	0.3
4	ИНСТ. ЗА ОРТОПЕД. ХИРУР. БОЛЕСТИ "БАЊИЦА"	20	00-24 часа	16022	1492	9.3	154.1	14.3
			19-07	4497	337	7.5	43.2	3.2
5	КБЦ "ЗВЕЗДАРА"	25	00-24 часа	5180	222	4.3	28.5	1.2
			19-07	1543	66	4.3	8.5	0.4
6	ВМА*	30	00-24 часа	4125	274	6.6	26.6	1.8
			19-07	1503	106	7.1	9.7	0.7
УКУПНО (2 – 6)		148	00-24 часа	51584	3320	6.4		
			19-07	11911	636	5.3		
СВЕГА (1 – 6)		194	00-24 часа	97904	5054	5.2		
			19-07	30679	1126	3.7		

- Од 01.05.2011. године ВМА је укључена средом у збрињавању хитних случајева код ургентних стања

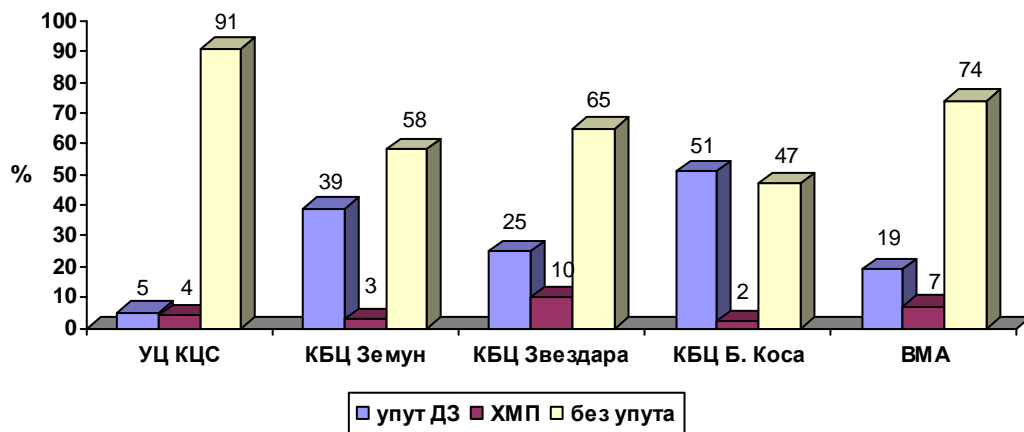
Од укупног броја хоспитализованих, у првих 72 сата оперисано је 1.861 или 36,8%. Највећи проценат оперисаних од хоспитализованих био је у КБЦ „Звездара“ (77,5% - 172 пацијената), а затим следи УЦ КЦС (1.163 пацијената – 67%), Институт за ортопедско-хируршке болести "Бањица" (24,9% - 371 пацијената) и КБЦ „Бежанијска коса“ (72 оперисаних – 22,2%), док је број оперисаних у КБЦ „Земун“ (83 оперисаних - 8,2%). У овом извештајном периоду ВМА није доставила податке о оперисанима (графикон 31).

Графикон 31. Процентуална заступљеност оперисаних од укупно хоспитализованих хитних трауматолошко-ортопедских пацијената по установама, јануар-децембар 2011. год. (%)

Од укупног броја прегледаних пацијената, 20% су били пацијенти са упутом из дома здравља, 4,2% пацијенти које је довезла служба хитне помоћи, а највећи број, 75,8%, користио је здравствену заштиту без упута. Највише пацијената који су збринуте без упута било је у УЦ КЦС 91%, ВМА са 74%, КБЦ „Звездара“ 65%, КБЦ „Земун“ 58% и КБЦ „Бежанијска коса“ (47%). Највећа заступљеност пацијената са упутом из дома здравља била је у и КБЦ „Бежанијска коса“ (51%). Највећа заступљеност пацијената које је довезла служба хитне помоћи је у КБЦ „Звездара“ 10%. (Графикон 32). Из Института за ортопедско-хируршке болести "Бањица" подаци нису достављени.

Графикон 32. Прегледани трауматолошко-ортопедски пацијенти на хитном пријему према начину доласка, јануар – децембар 2011. год. (%)

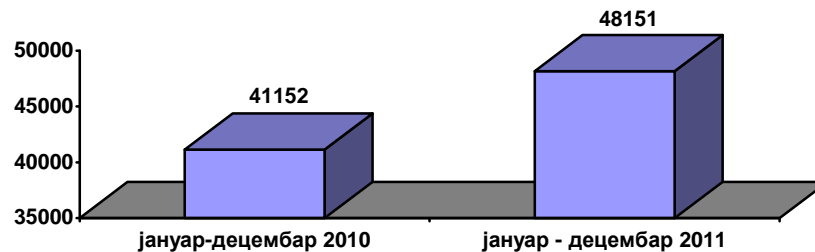

V Хитна стања у урологији

Збрињавање хитних стања у области урологије одвија се у Ургентном центру Клиничког центра Србије (УЦ КЦС), Војно медицинској академији - ВМА (од 01.05.2011. сваке среде у месецу) и клиничко болничким центрима (4).

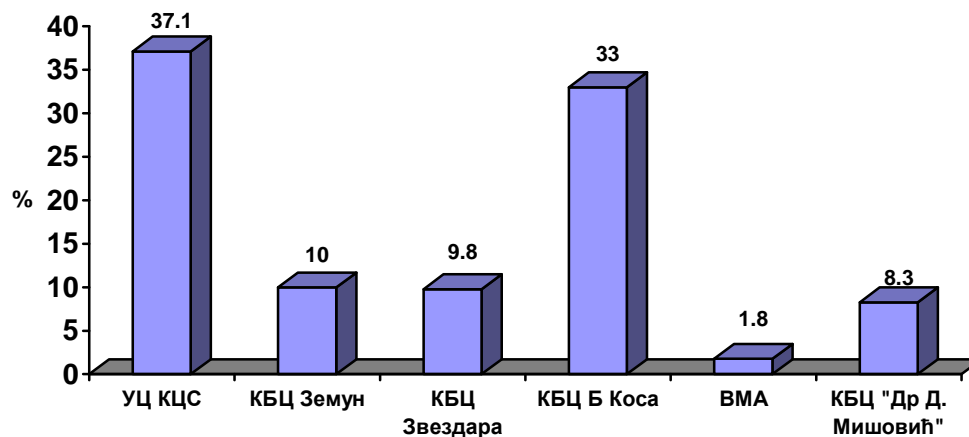
Укупно је прегледано 48.151 пацијената, што је више за 6.999 пацијената или 17% у односу на исти период 2010. године (графикон 33).

Графикон 33. Број прегледаних хитних уролошких пацијената, 2010. и 2011. год.

Највише пацијената прегледано је и збринато у УЦ КЦС (17.849 или 37,1% од укупног броја), а затим у КБЦ „Бежанијска коса“ (15.890 или 33%). Најмање хитних пацијената је прегледано на ВМА (872 или 1,8%), (графикон 34).

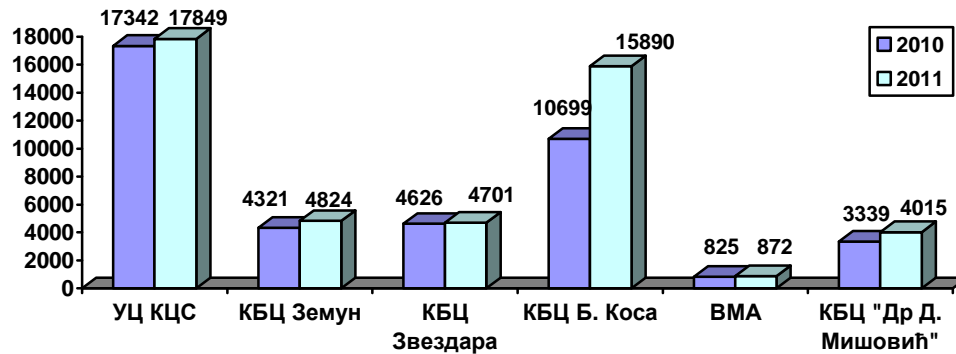
Графикон 34. Процентуална заступљеност прегледаних хитних уролошких пацијената по установама, јануар-децембар 2011. год.

Број прегледаних хитних уролошких пацијената има тенденцију повећања, како на укупном нивоу, тако и у свакој здравственој установи која је укључена у дежурство (графикон 35).

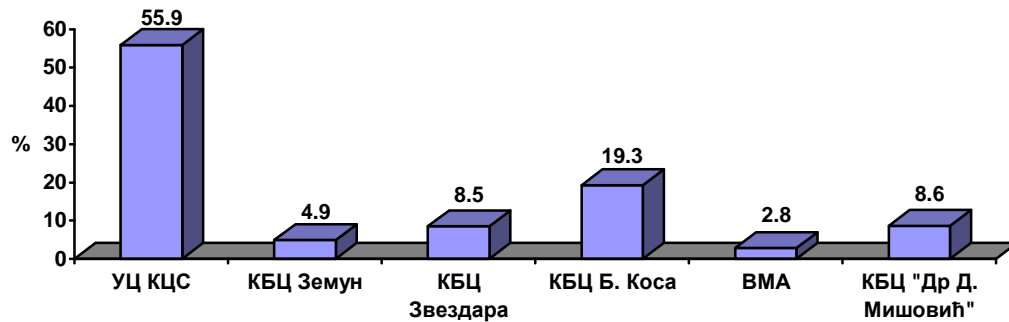

Графикон 35. Број прегледаних хитних уролошких пацијената по установама, јануар – децембар 2010 и јануар –децембар 2011. год.

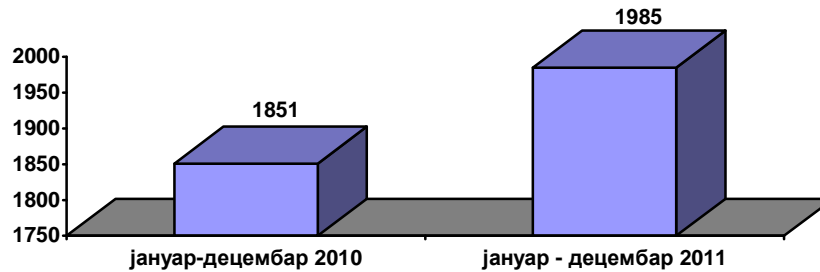
Од укупног броја збринутих пацијената, 12.486 или 25,9% је прегледано у току ноћи, у периоду од 19 до 7 часова. Више од половине пацијената којима је помоћ била потребна током ноћи (55,9%) прегледано је у УЦ КЦС (графикон 36).

Графикон 36. Процентуална заступљеност прегледаних хитних пацијената у току ноћи по установама, јануар-децембар 2011. год.

Хоспитализовано је укупно 1.985 пацијената или 4,1% од укупно прегледаних, што је за 134 или 7,2% више у односу на број хоспитализованих пацијената у 2010. години (графикон 37).

Графикон 37. Хоспитализовани пацијенти у оквиру хитних уролошких служби, 2010. и 2011. год.

Процент хоспитализованих пацијената у односу на број амбулантно прегледаних и збринутих хитних случајева кретао се од 0,3% у КБЦ „Бежанијска коса“ до 19,4% у КБЦ „Земун“ (табела 5).

Збрињавање ургентних стања у области урологије у УЦ КЦС је износило у просеку 49 дневно прегледаних и 1 хоспитализован, односно 1,6% хоспитализованих од укупног броја прегледаних. У КБЦ „Земун“ тај однос је изузетно висок (дневно 27 прегледаних и 5 хоспитализованих), што тражи додатну анализу.

Процент хоспитализованих од укупно прегледаних пацијената у току ноћи износио је 2,5%. Највише хоспитализованих пацијената у односу на број амбулантно прегледаних и збринутих хитних случајева у току ноћи је у ВМА (14,2%) и у КБЦ „Др Драгиша Мишовић“ (9,6%), а најмање у КБЦ „Бежанијска коса“ (0,6%) и УЦ КЦС (0,9%).

На лечење у друге установе упућено је 489 хитних пацијента, а од тога је из УЦ КЦС је упућено 415 прегледаних пацијената или 2,3% од укупног броја прегледаних у овој установи. У КБЦ „Др Драгиша Мишовић“ упућено је на лечење у другу установу 52 прегледаних пацијената (1,3% од укупно прегледаних), док је у КБЦ „Звездара“ упућен у другу установу 21 хитни пацијент, а у КБЦ „Бежанијска коса“ упућен један хитни пацијент. Према добијеним подацима у КБЦ „Земун“ и ВМА није било пацијената који су упућени на даље лечење у друге установе.

Од укупно хоспитализована 1.985 пацијента, код 4 пацијента лечење је завршено смртним исходом у прва 72 сата од болничког пријема и то по два у КБЦ „Бежанијска коса“ и УЦ КЦС.

Број прегледаних хитних пацијената у току дана – дневна фреквенца, рачунат је на број дана у којима установе врше збрињавање хитних стања, односно на 365 дана у УЦ КЦС, 182 дана у клиничко-болничким центрима, а 155 дана у ВМА. На тај начин израчуната дневна фреквенца у периоду јануар – децембар 2011. године, кретала се од најмање 6 амбулантно прегледана и збринута пацијената у ВМА, 49 пацијената у УЦ КЦС и 87 у КБЦ „Бежанијска коса“ (табела 5).

Амбулантно прегледани и хоспитализовани пацијенти у хитним уролошким службама (I – XII 2011. год.)

Табела 5.

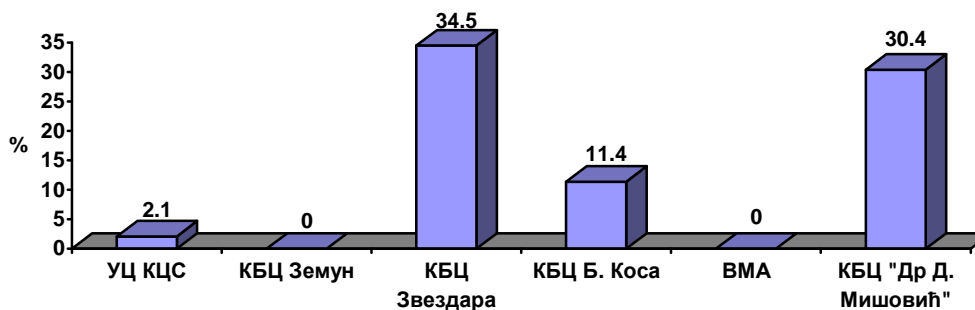
Р. бр.	ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА	Број постеља	Време у току дана	Укупно прегледаних	Укупно хоспитализованих	%	Дневна фреквенција	
							прегледа-них	хоспита-лизованих
1	КЦС-УРГЕНТНИ ЦЕНТАР*	158	00-24 часа	17849	283	1.6	48.9	0.8
			19-07	6981	64	0.9	19.1	0.2
2	КБЦ "БЕЖАНИЈСКА КОСА"	32	00-24 часа	15890	44	0.3	87.3	0.2
			19-07	2408	14	0.6	13.2	0.1
3	КБЦ "ЗЕМУН"	30	00-24 часа	4824	936	19.4	26.5	5.1
			19-07	618	19	3.1	3.4	0.1
4	КБЦ "ДР Д.МИШОВИЋ"	19	00-24 часа	4015	306	7.6	22.1	1.7
			19-07	1075	103	9.6	5.9	0.6
5	КБЦ "ЗВЕЗДАРА"	40	00-24 часа	4701	264	5.6	25.8	1.5
			19-07	1059	62	5.9	5.8	0.3
6	ВМА**	15	00-24 часа	872	152	17.4	5.6	1.0
			19-07	345	49	14.2	2.2	0.3
УКУПНО (2 – 6)		136	00-24 часа	30302	1702	5.6		
			19-07	5505	247	4.5		
СВЕГА (1 – 6)		294	00-24 часа	48151	1985	4.1		
			19-07	12486	311	2.5		

* Не постоје постеље у Ургентном центру за хитне уролошке случајеве, већ се користе 158 постеља са Института за урологију и нефрологију.

** Од 01.05.2011. године ВМА је укључена средом у збрињавању хитних случајева код ургентних стања.

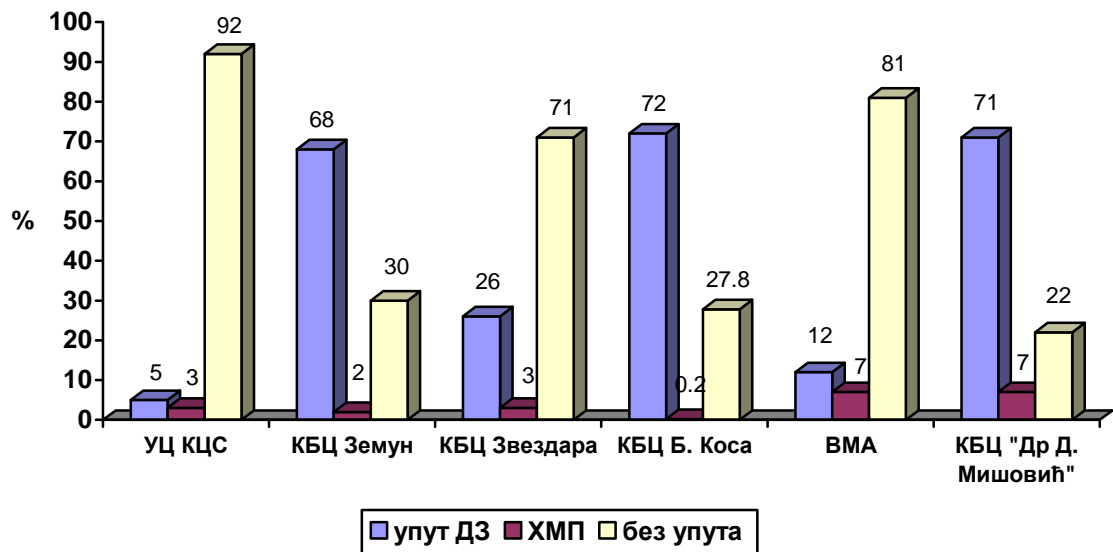
Од укупног броја хоспитализованих, у области урологије, у првих 72 сата оперисано је 195 или 9,8%. Највећи проценат оперисаних од хоспитализованих био је у КБЦ „Др Драгиша Мишовић“ (30,4% - 93 пацијента) и КБЦ „Звездара“ (34,5% - 91 пацијента), КБЦ „Бежанијска коса“ 5 пацијената-11,4%, док је у УЦ КЦС у првих 72 сата оперисано 6 пацијената – 2,1%. графикон 38. У овом извештајном периоду ВМА и КБЦ „Земун“ нису доставили податке о хитно оперисаним пацијентима.

Графикон 38. Процентуална заступљеност оперисаних од укупно хоспитализованих хитних уролошких пацијената по установама, јануар-децембар 2011. год.

Од укупног броја прегледаних пацијената, 41% су били пацијенти са упутом из дома здравља, 2% пацијенти које је довезла служба хитне помоћи, а највећи број, 57%, користио је здравствену заштиту без упута. Највише пацијената од укупно прегледаних, без упута било је у УЦ КЦС, 92%, ВМА 81% и КБЦ „Звездара“ 71%. Највећа заступљеност пацијената са упутом из дома здравља била је у КБЦ „Бежанијска коса“ (72%), КБЦ „Др Драгиша Мишовић“ 71% и КБЦ „Земун“ (68%). Највећа заступљеност пацијената које је довезла служба хитне помоћи је 7% у КБЦ „Др Драгиша Мишовић“ и у ВМА. (Графикон 39).

Графикон 39. Прегледани уролошки пацијенти на хитном пријему према начину доласка, јануар – децембар 2011. год. (%)

VI Хитна стања код одраслих пацијената – општи осврт

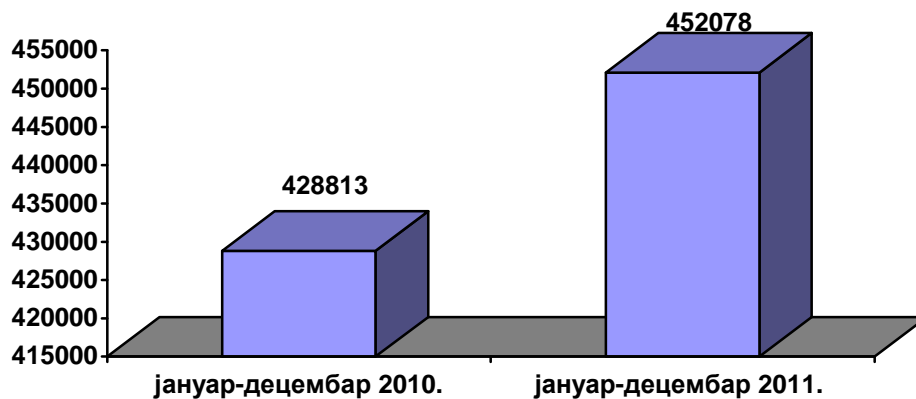
Овом анализом обухваћено је збрињавање хитних стања **одраслих пацијената** у областима интерне медицине и неурологије, хирургије, неурохирургије, ортопедије са трауматологијом и урологије у 7 здравствених установа у Београду.

Ургентни центар Клиничког центра Србије врши збрињавање хитних стања 24 сата дневно, 365 дана у години. Клиничко-болнички центри су укључени у систем дежурства сваки други дан, Институт за ортопедско-хируршке болести „Бањица“ је дежуран понедељком и четвртком (2 дана недељно), а Војномедицинска академија је збрињавала хитна стања код цивилних осигураника сваки дан у периоду од 1. јануара 2008. године до 1. маја 2011. године, а од 1. маја 2011. године једном недељно (сваке среде). И у овом извештајном периоду КБЦ „Др Драгиша Мишовић“ је радио смањеним капацитетом због последица пожара, тако да није вршено збрињавање хитних хируршких пацијената, а интернистички пацијенти су збрињавани у мањем броју.

За потребе ове анализе вршено је упоређивање рада здравствених установа на збрињавању хитних стања у периоду јануар - децембар 2011. године са истим периодом 2010. године.

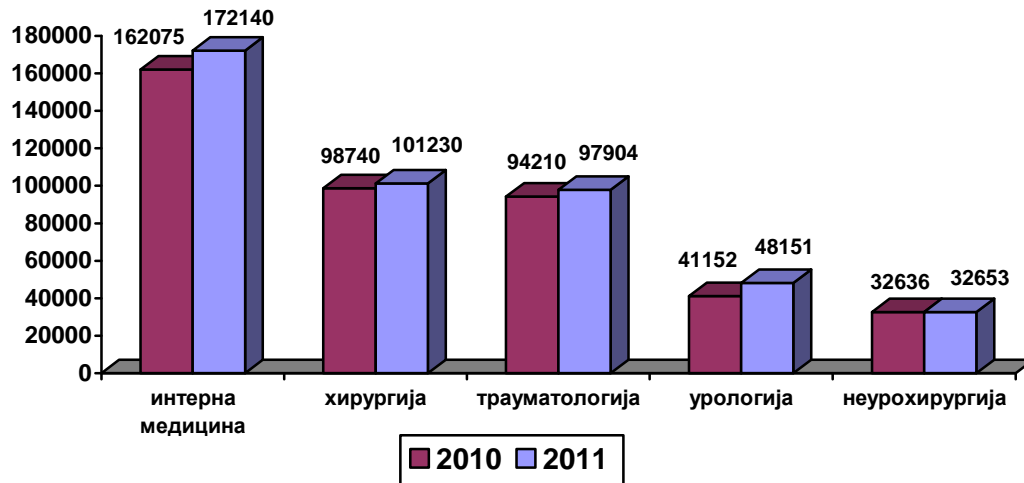
Посматрајући све напред изнете медицинске дисциплине, у 2011. години укупно је прегледано 452.078 пацијената са ургентним стањем и/или обољењем. То је за 23.265 (5,4%) више у односу на исти период 2010. године (графикон 40).

Графикон 40. Број прегледаних хитних пацијената, 2010. и 2011. год.

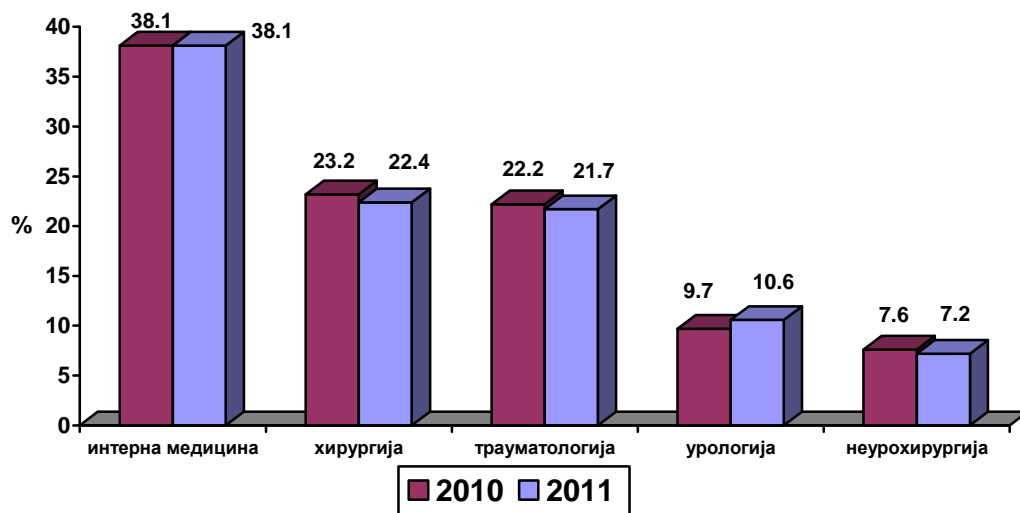
Број прегледаних хитних пацијената повећан је у свим областима. У области интерне медицине и неурологије повећан је за 1.062 или 6,2%, хирургије 2.490 или 2,5%, трауматологије и ортопедије 3.694 или 3,9%, урологије за 6.999 или 17%. У области неурохирургије тај број је скоро непромењен. (Графикон 41).

Графикон 41. Број прегледаних хитних пацијената по областима медицине, 2010. и 2011. год.

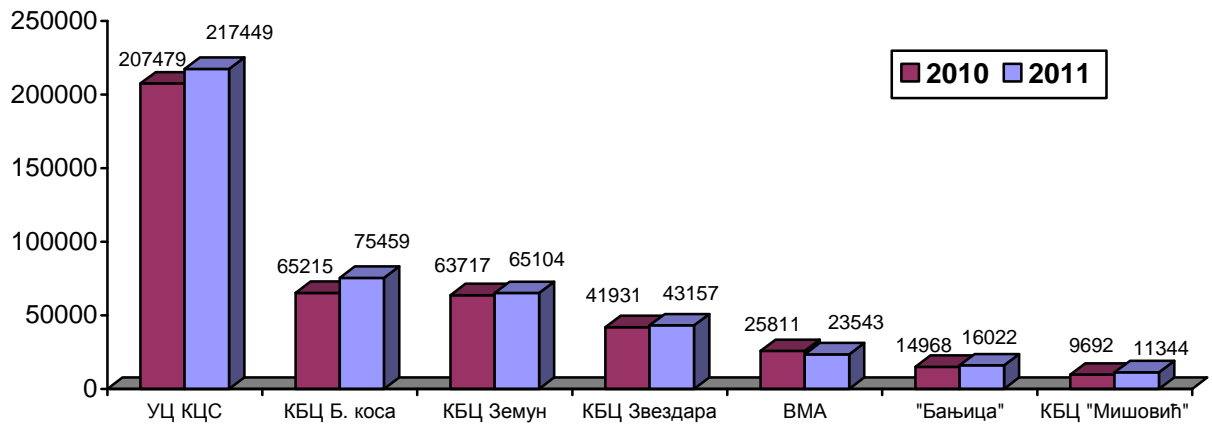
Око 60% прегледаних хитних пацијената је било хируршких (општа хирургија, трауматологија са ортопедијом, урологија и неурохирургија), а око 40% интернистичких. Посматрајући по областима медицине, међу прегледаним хитним пацијентима, највише су заступљени интернистички пацијенти (38,1%) и њихов удео је непромењен у односу на 2010. годину. Најмање су заступљени хитни уролошки и неурохируршки пацијенти (графикон 42).

Графикон 42. Удео прегледаних хитних пацијената по областима медицине, 2010. и 2011. год.

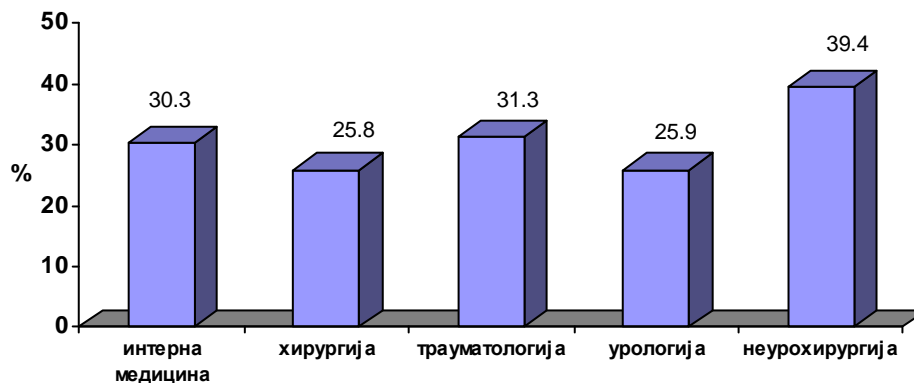
Скоро половина пацијената (48,1% или 217.449 пацијената) била је прегледана у УЦ КЦС. У КБЦ „Бежанијска коса“, који има најмањи број постеља и најмањи број запослених радника у односу на остале клиничко-болничке центре, прегледан је већи број хитних пацијената него у КБЦ „Звездара“, односно КБЦ „Земун“ (графикон 43). У односу на 2010. годину број прегледаних хитних пацијената је повећан у свим установама сем ВМА где је смањен.

Графикон 43. Број прегледаних хитних пацијената по установама, 2010. и 2011. год.

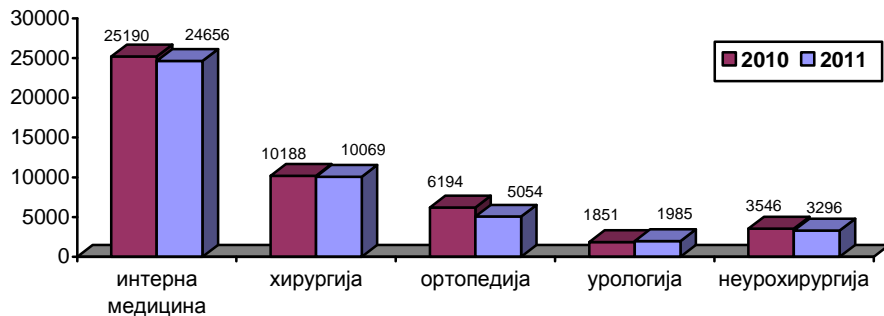
Посматрајући по областима медицине, у току ноћи, од 19 до 7 часова, највише је прегледано пацијената у области неурохирургије (39,4% од свих неурохируршких пацијената) и области ортопедије (31,3%), а најмање у области хирургије (25,8%) (графикон 44).

Графикон 44. Прегледани хитни пацијенти у току ноћи по областима медицине, јануар – децембар 2011. год. (%)

Сваки десети прегледани пацијент (10,0%, односно 45.060) био је хоспитализован, што је мање у односу на исти период 2010. године (11,0% или 46.969). Посматрајући по областима медицине, највише хоспитализованих пацијената било је у области интерне медицине, 24.656 или 54,7%, а најмање у области урологије, 1.985 или 4,4%. У односу на 2010. годину број хоспитализованих пацијената је смањен у свим областима, изузев урологије (графикон 45).

Графикон 45. Број хоспитализованих хитних пацијената по областима медицине, 2010. и 2011. год.

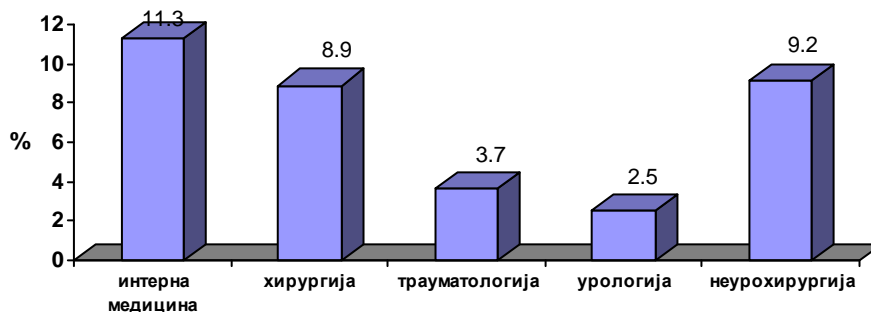
Процент хоспитализованих пацијената у односу на број амбулантно прегледаних хитних пацијената је највећи у области интерне медицине (14,3%), а затим неурохирургије и хирургије, а најмањи у области урологије (4,1%) (графикон 46).

Графикон 46. Процент хоспитализованих хитних пацијената по областима медицине, јануар – децембар 2011. год.

Процент хоспитализованих пацијената у току ноћи у односу на број амбулантно прегледаних хитних пацијената је највећи у области интерне медицине (11,6% од укупно прегледаних интернистичких пацијената), а затим неурохирургије и хирургије, а најмањи у области урологије (2,5%) (графикон 47).

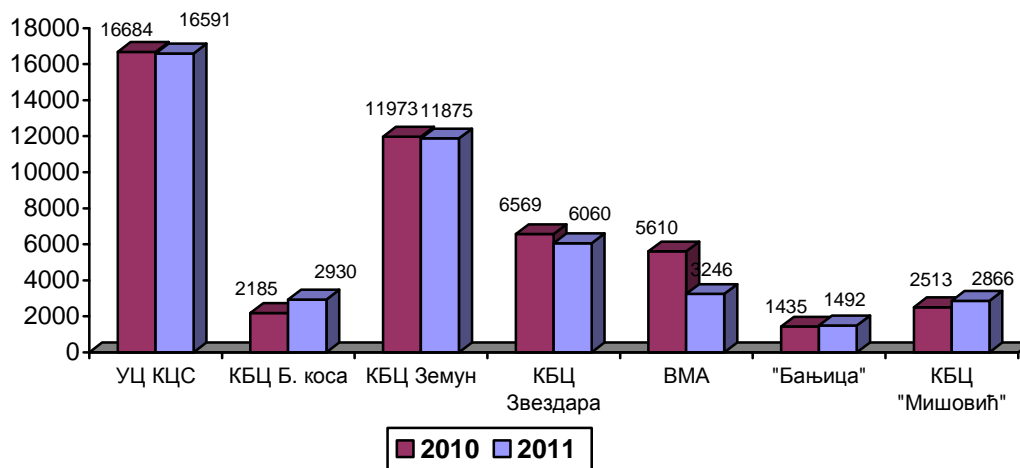
Графикон 47. Процент хоспитализованих хитних пацијената у току ноћи по областима медицине, јануар – децембар 2011. год.

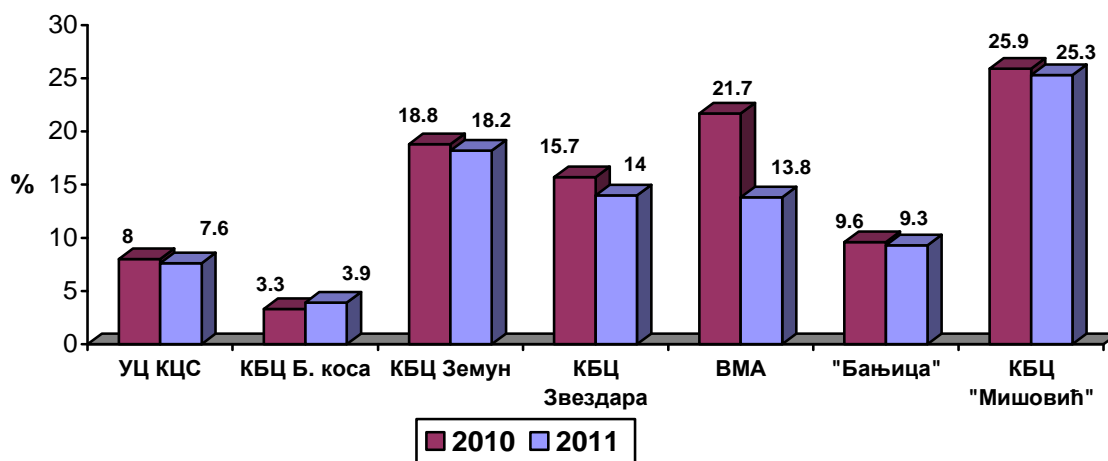
Највише хоспитализованих пацијената било је у УЦ КЦС (16.591 или 36,8% од укупног броја хоспитализованих) и КБЦ „Земун“ (11.875 или 26,3%). У КБЦ „Звездара“ и у ВМА знатно је смањен број хоспитализованих пацијената у односу на 2010. годину (графикон 48).

Графикон 48. Број хоспитализованих пацијената по установама, 2010. и 2011. год.

Процент хоспитализованих пацијената у односу на број амбулантно прегледаних и збринутих хитних случајева кретао се од 3,9% у КБЦ „Бежанијска коса“, до преко 20% у ВМА и у КБЦ „Др Драгиша Мишовић“ (графикон 49).

Графикон 49. Процент хоспитализованих хитних пацијената у односу на број амбулантно прегледаних пацијената, 2010. и 2011. год.

Код 2.502 хоспитализованих пацијената (5,6%) лечење је завршено смртним исходом у прва 72 сата од болничког пријема. Највише смртних исхода било је на интерној медицини 1.152 и хирургији 709, а најмање на урологији, 4 смртна исхода (табела 6).

**Умрли пацијенти у првих 72 часа од болничког пријема
(I – XII 2011. год.)**

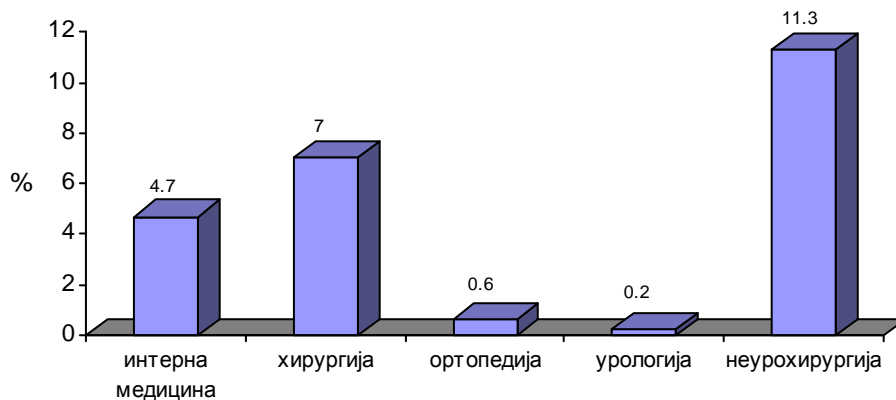
Табела 6

Здравствена установа	Интерна медицина и неурологија	хирургија	неуро-хирургија	Ортопедија и трауматологија	урологија	УКУПНО
УЦ КЦС	613	677	372	31	2	1925*
КБЦ „Б.коса“	110	14	0	0	2	126
КБЦ „Земун“	90	5	2	2	0	99
КБЦ „Др Д. Мишовић“	4	0	0	0	0	4
КБЦ «Звездара»	335	13	0	0	0	348
ВМА	0	0	0	0	0	0
Институт «Бањица»	0	0	0	0	0	0
СВЕГА	1152	709	374	33	4	2502

*У овај број је укључено и 230 умрлих пацијената са одељења реанимације.

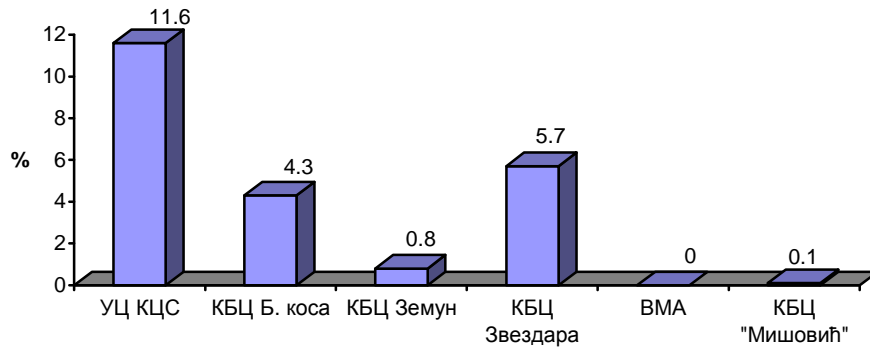
Стопа леталитета у првих 72 сата од болничког пријема се значајно разликује по областима медицине. Највећа је код неурохируршких пацијената (11,3%) а затим код хируршких (7%) и интернистичких пацијената (4,7%), а најмања код уролошких и ортопедских пацијената (графикон 50).

Графикон 50. Стопа леталитета у прва 72 сата од болничког пријема, јануар-децембар 2011.год.

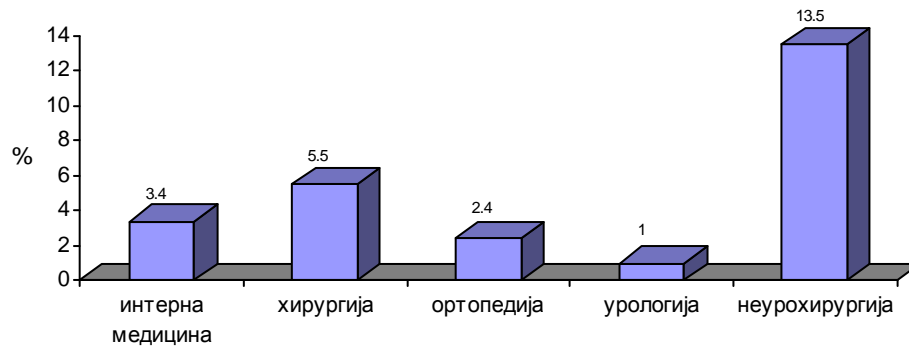
Значајна разлика у вредности стопе леталитета у првих 72 сата од болничког пријема (графикон 51) постоји и између болница и има највећу вредност у УЦ КЦС, 11,6%. У КБЦ „Бежанијска коса“ и КБЦ „Звездара“ стопа леталитета има вредности од око 5%, док је у осталим болницама значајно мања. Из Института за ортопедско – хируршке болести „Бањица“ нису достављени подаци о умрлим лицима у току болничког лечења, а у ВМА није приказан ни један случај.

Графикон 51. Стопа леталитета у прва 72 сата од болничког пријема, јануар-децембар 2011. год.

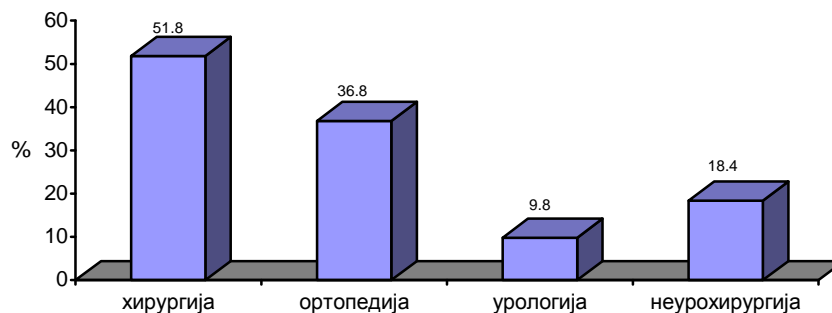
И број пацијената упућених на лечење у друге установе се разликује по медицинским дисциплинама. Највише упућених пацијената било је у области неурохирургије и хирургије, а најмање у области урологије и ортопедије (графикон 52).

Графикон 52. Процент пацијената упућених на лечење у друге установе по областима медицине, јануар-децембар 2011. год.

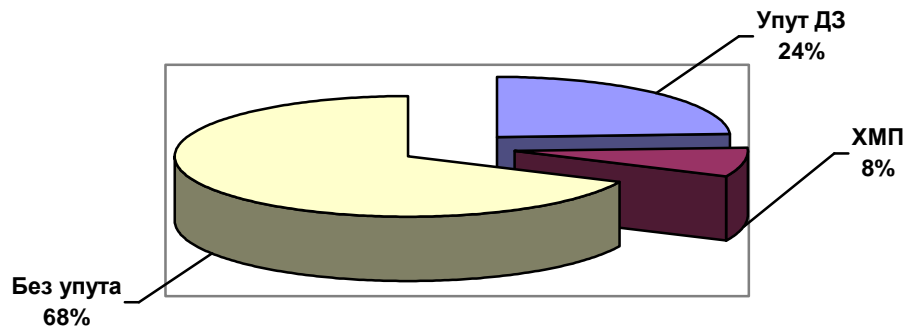
У првих 72 сата од болничког пријема оперисано је 52% хируршких пацијената, 37% ортопедских, неурохируршких 18,4%, а 10% уролошких (графикон 53).

Графикон 53. Процент оперисаних од укупно хоспитализованих пацијената по областима медицине, јануар-децембар 2011. год.

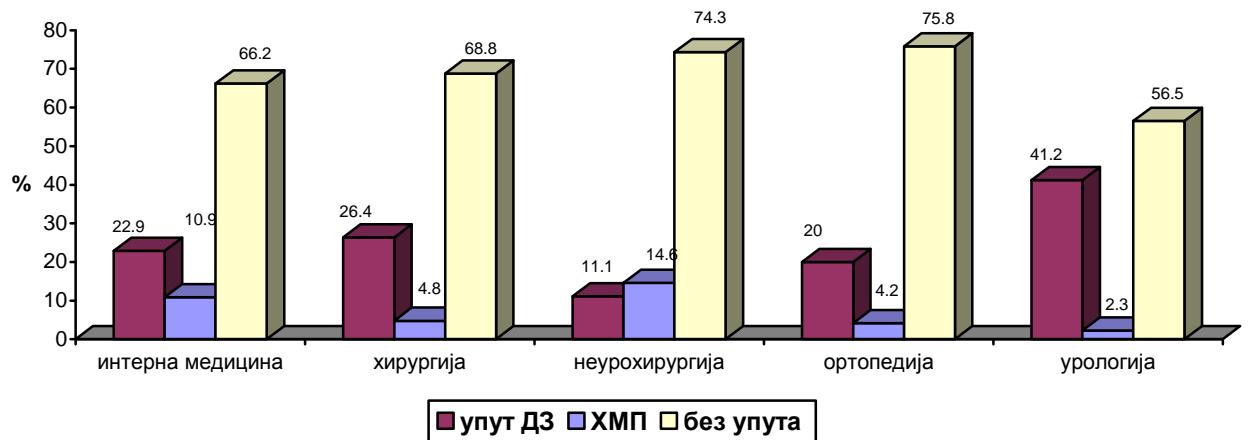
Од укупног броја прегледаних пацијената, 105.940 (24,3%) су били пацијенти са упутом из дома здравља, 32.958 (7,5%) пацијенти које је довезла служба хитне медицинске помоћи, а највећи број, 297.158 (68,1%) је користио здравствену заштиту без упута (графикон 54). Овде треба напоменути да Институт за ортопедско-хируршке болести „Бањица“ није доставио податке о начину доласка пацијената.

Графикон 54. Пацијенти прегледани на хитном пријему према начину доласка, јануар-децембар 2011. год. (%)

Начин доласка хитних пацијената у здравствену установу разликује се по областима медицине. Тако је служба хитне помоћи довезла највише неурохируршких, а најмање уролошких и ортопедских пацијената. Са упутом из дома здравља највише је било уролошких, а најмање неурохируршких пацијената. Пацијената без упута највише је било на ортопедији са трауматологијом, а најмање на урологији (графикон 55).

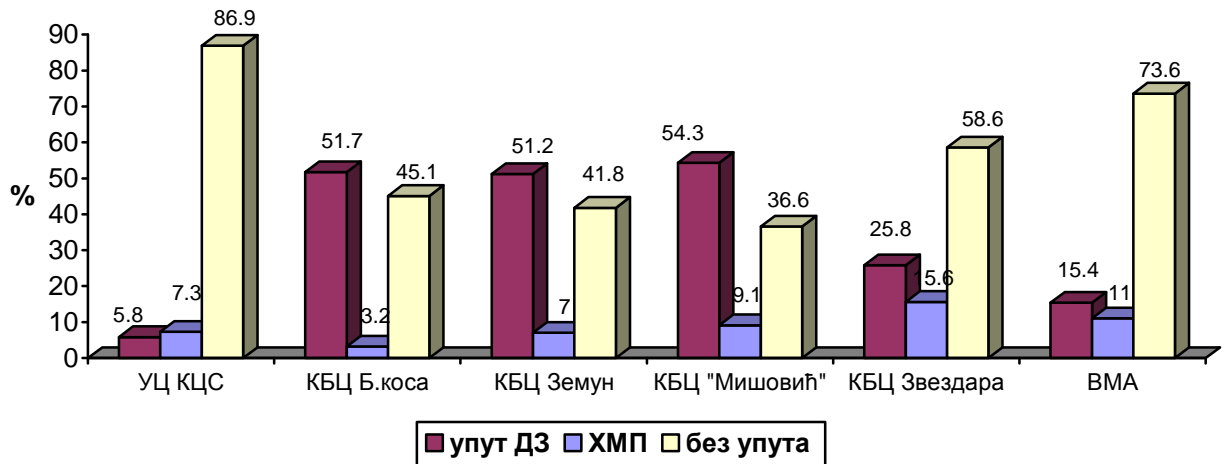
Графикон 55. Прегледани пацијенти на хитном пријему према начину доласка, јануар – децембар 2011. год. (%)

Разлике у начину доласка пацијената постоје и између здравствених установа. Тако је највише пацијената без упута, чак 87% од укупно прегледаних било у УЦ КЦС, као и у ВМА (74%), а најмање у КБЦ „Др Драгиша Мишовић“ (36,6%) и КБЦ „Земун“ (41,8%). Служба хитне помоћи је довезла најмање

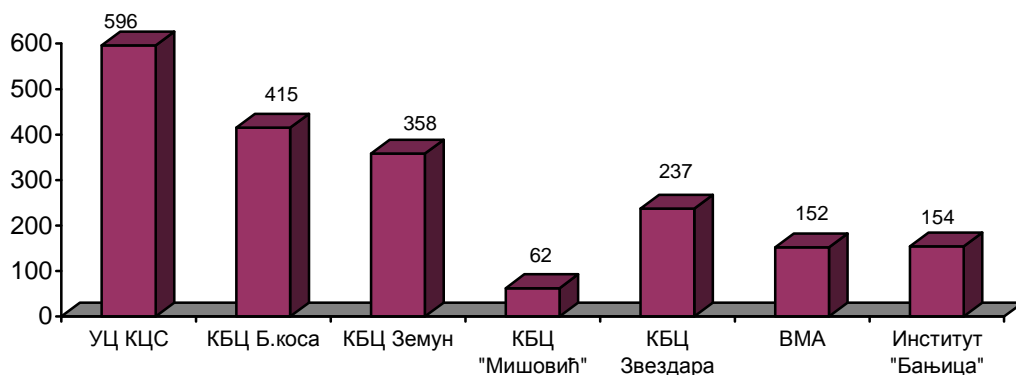
пацијената у КБЦ „Бежанијска коса“ (3%), а највише у КБЦ „Звездара“ (16%). Са упутом из дома здравља било је око половине прегледаних пацијената у клиничко-болничким центрима „Бежанијска коса“, „Др Драгиша Мишовић“ и „Земун“, а само 6% у УЦ КЦС (графикон 56).

Графикон 56. Пацијенти на хитном пријему према начину доласка и здравственим установама, јануар-децембар 2011. год.

Број прегледаних хитних пацијената у току дана - дневна фреквенца, као показатељ оптерећености службе хитног пријема, рачунат је на број дана у којима здравствене установе врше збрињавање хитних стања, односно на 365 дана у УЦ КЦС, 182 дана у клиничко-болничким центрима, 155 дана у ВМА, а 104 дана у Институту за ортопедско-хируршке болести „Бањица“. Дневна фреквенца прегледаних пацијената је највећа у УЦ КЦС, просечно дневно 596 прегледаних пацијената, а најмања у КБЦ „Др Драгиша Мишовић“ (62) графикон 57.

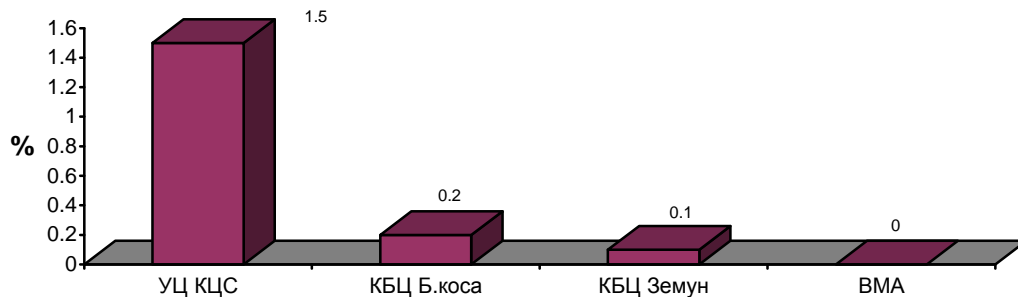
Графикон 57. Просечан број прегледаних пацијената у дане хитног пријема, јануар-децембар 2011. год.

Податке о реанимацији хитних пацијената доставили су само: УЦ КЦС, КБЦ „Бежанијска коса“, КБЦ „Земун“ и ВМА. Према добијеним подацима у овим установама је покушано 3.466 реанимација, од којих 3.298 или 95,1% било у УЦ

КЦС, 158 (4,6%) у КБЦ „Бежанијска коса“, 43 (1,2%) у КБЦ „Земун“ и 2 у ВМА . У односу на број прегледаних пацијената, број покушаних реанимација је испод 1% у клиничко-болничким центрима, а 1,5% у УЦ КЦС (графикон 58).

Графикон 58. Процент покушаних реанимација код хитних пацијената у односу на укупан број прегледаних хитних пацијената, јануар – децембар 2011. год.

Упоредјујући рад Ургентног центра Клиничког центра Србије, као највеће установе у Београду која збрињава хитна стања, са осталим болницама, може се констатовати да је број прегледаних пацијената повећан у Ургентном центру у односу на исти период 2010. године. Међутим процентуални удео прегледаних пацијената је смањен са 48,4% на 48,1%, због повећања броја прегледаних пацијената и у осталим болницама. И број хоспитализованих пацијената у Ургентном центру је смањен, а удео хоспитализованих пацијената повећан у УЦ (са 35,5% на 36,8%) (табела 7). Од укупно 2.502 смртних исхода који су се десили у првих 72 сата од болничког пријема, 1.925 или 77% су били у Ургентном центру, што указује да ова установа и даље, у највећем проценту, збрињава пацијенте са најтежом патологијом.

**Број прегледаних и хоспитализованих пацијената
у интерној медицини са неурологијом, хирургији, неурохирургији,
трауматологији-ортопедији и урологији
(I – XII 2010. и I – XII 2011. год.)**

Табела 7.

Здравствена установа	Прегледани				Хоспитализовани			
	број		%		број		%	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
Ургентни центар КЦС	207479	217449	48,4	48,1	16684	16591	35,5	36,8
клиничко болнички центри, ВМА и Институт "Бањица"	221334	234629	51,6	51,9	30285	28469	64,5	63,2
УКУПНО	428813	452078	100,0	100,0	46969	45060	100,0	100,0

VII Ургентна дијагностика код одраслих пацијената

Анализа дијагностичких услуга које се пружају пацијентима са хитним стањима обухвата: лабораторијске, рентген, ултразвучне, ендоскопске и услуге скенер дијагностике. Податке су доставиле све болнице, изузев Института за ортопедско-хируршке болести „Бањица“.

У 2011. години, укупно је урађено 433.878 лабораторијских анализа. Даље, према учесталости, следе рентген дијагностика (140.281), ултразвучна дијагностика (61.609), компјутеризована томографија (ЦТ-30.198) и најмање ендоскопска испитивања (5.769). С обзиром да је број прегледаних пацијената повећан у односу на 2010. годину, и број дијагностичких услуга је повећан (Табела 8).

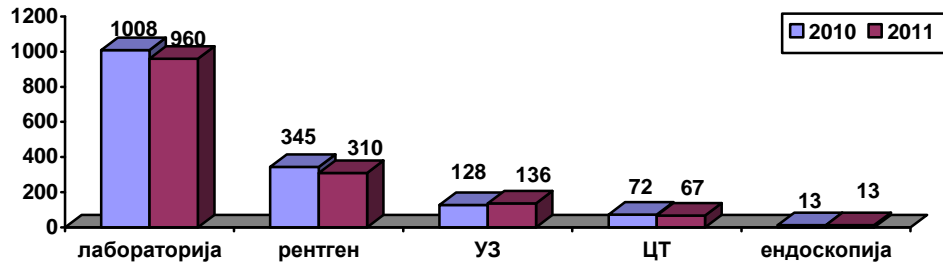
Ургентна дијагностика у интерној и неурологији, хирургији, неурохирургији, трауматологији-ортопедији и урологији, (I – XII 2010. и I – XII 2011. год.)

Табела 8.

Р. бр.	ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА	ГОДИНА	ЦТ	ЛАБ.	РТГ	ЕНД.	УЗ
1	УЦ КЦС	2011	28902	357270	87658	4440	38553
		2010	30045	356040	91202	4448	36033
2	КБЦ "БЕЖАНИЈСКА КОСА"	2011	54	21035	14132	46	3025
		2010	71	21755	16356	73	2572
3	КБЦ "ЗЕМУН"	2011	376	13674	9580	570	3413
		2010	402	18158	10981	683	1742
4	КБЦ "ДР Д.МИШОВИЋ"	2011	0	14631	10352	65	9660
		2010	0	9616	11039	33	8532
5	КБЦ "ЗВЕЗДАРА"	2011	24	12733	7084	89	5587
		2010	60	13254	7248	46	4335
6	ВМА	2011	842	14535	11475	559	1371
		2010	515	13305	11113	145	1499
УКУПНО (2 – 6)		2011	1296	76608	52623	1329	23056
		2010	1048	76088	56737	980	18680
СВЕГА (1 – 6)		2011	30198	433878	140281	5769	61609
		2010	31093	432128	147939	5428	54713

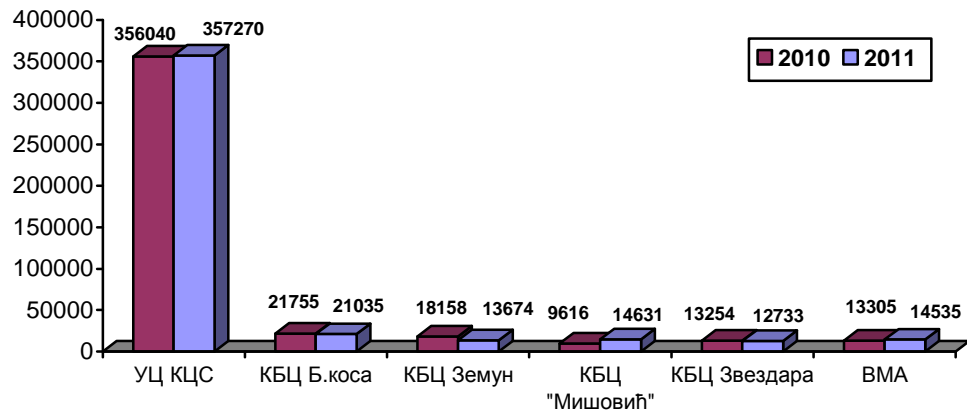
Међутим, стављајући у однос број урађених дијагностичких услуга и број прегледаних хитних пацијената (број урађених дијагностичких услуга на 1.000 прегледаних хитних пацијената), уочава се смањење броја лабораторијских, рентген и ЦТ анализа, а повећање броја УЗ дијагностичких услуга, док је број ендоскопија на прошлогодишњем нивоу. (Графикон 59). На 1.000 прегледаних хитних пацијената у 2011. години урађено је: 960 лабораторијских анализа, 310 рентген услуга, 136 ултразвучних прегледа, 67 прегледа на скенеру и 13 ендоскопских услуга.

Графикон 59. Број урађених дијагностичких услуга на 1000 прегледаних хитних пацијената, 2010 и 2011. год.

Број урађених лабораторијских анализа за хитне пацијенте смањен је за 1.750 (0,4%) у односу на исти период 2010. године. Највећи број лабораторијских анализа урађен је у УЦ КЦС, 82% од укупног броја, док је у свим осталим болницама урађено 76.608 лабораторијских анализа (18%), па се поставља питање тачности ових података. Према добијеним извештајима (графикон 60) број лабораторијских анализа је смањен у односу на исти период 2010. године у КБЦ „Звездара“ и КБЦ Земун“, док је у осталим болницама повећан.

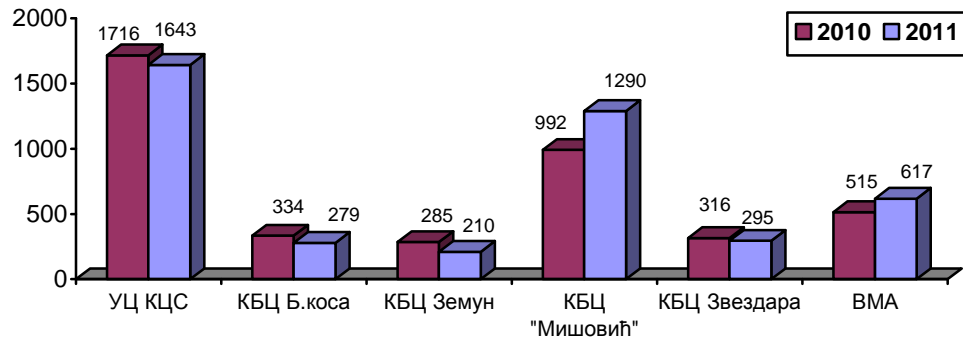
Графикон 60. Број урађених лабораторијских анализа за хитне пацијенте, 2010 и 2011. год.

Међутим, анализирајући број урађених лабораторијских анализа у односу на број прегледаних хитних пацијената, уочава се повећање броја лабораторијских анализа у КБЦ „Др Драгиша Мишовић“ и ВМА, а у осталим болницама смањење (графикон 61). Постоје велике разлике у броју урађених анализа између болница. Тако је у 3 болнице урађено између 200 и 300 лабораторијских анализа на 1000 прегледаних хитних пацијената, у ВМА је урађено преко 600, у КБЦ „Др Драгиша Мишовић“ близу 1.300, а у УЦ КЦС око 1.650 лабораторијских анализа на 1000 прегледаних пацијената.

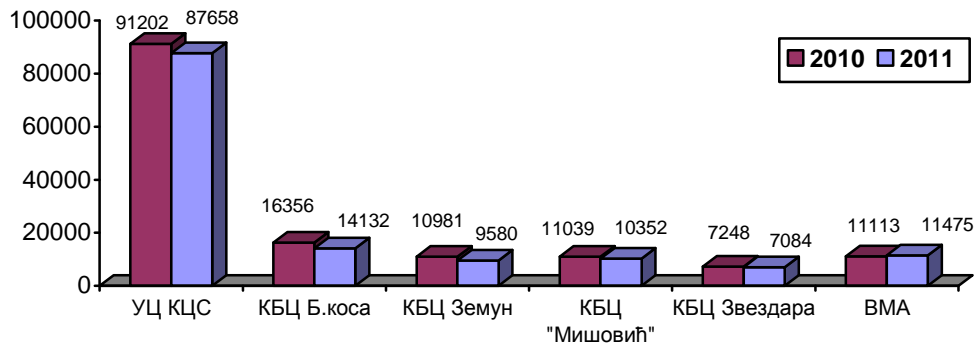

Графикон 61. Број урађених лабораторијских анализа на 1000 прегледаних пацијената, 2010 и 2011. год.

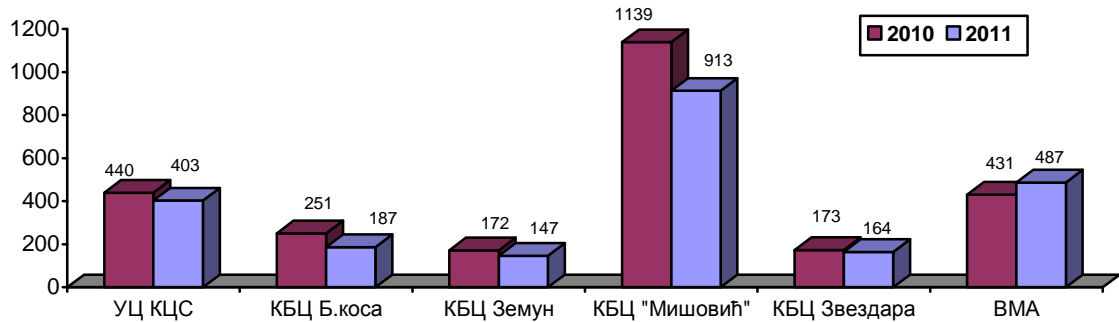
Број услуга рентген дијагностике је смањен за 3.544 (11%) у односу на исти период 2010. године. Највећи број рентген услуга је урађено у УЦ КЦС, 62,5% од укупног броја, док је у свим осталим болницама урађено 52.623 рентген услуга (37,5%). Према добијеним извештајима број рентген услуга је смањен у односу на исти период 2010. године у УЦ КЦС, КБЦ „Бежанијска коса“, КБЦ „Земун“ и КБЦ „Звездара“, док је у ВМА и КБЦ „Др Драгиша Мишовић“ повећан (графикон 62).

Графикон 62. Број услуга рентген дијагностике за хитне пацијенте, 2010 и 2011. год.

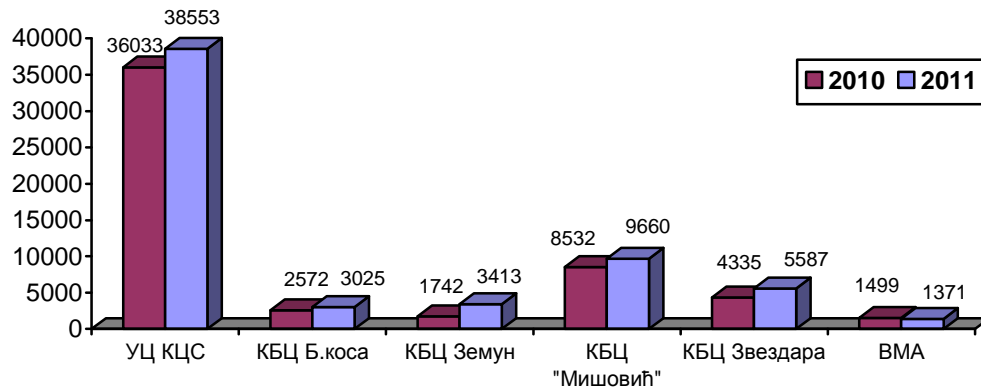
Међутим, анализирајући број урађених рентген услуга у односу на број прегледаних хитних пацијената, уочава се смањење сем у ВМА (графикон 63). Постоје велике разлике у броју урађених рентген услуга између болница. Тако је у КБЦ „Земун“, КБЦ „Бежанијска коса“ и КБЦ „Звездара“ број рентген прегледа од 150 до 190, а у УЦ КЦС око 400, у ВМА око 500 рентген прегледа на 1000 пацијената. У КБЦ „Др Драгиша Мишовић“ је обављено највише услуга рентген дијагностике за хитне пацијенте, 913 на 1000 прегледаних пацијената.

Графикон 63. Број урађених рентген услуга на 1000 прегледаних пацијената, 2010 и 2011. год.

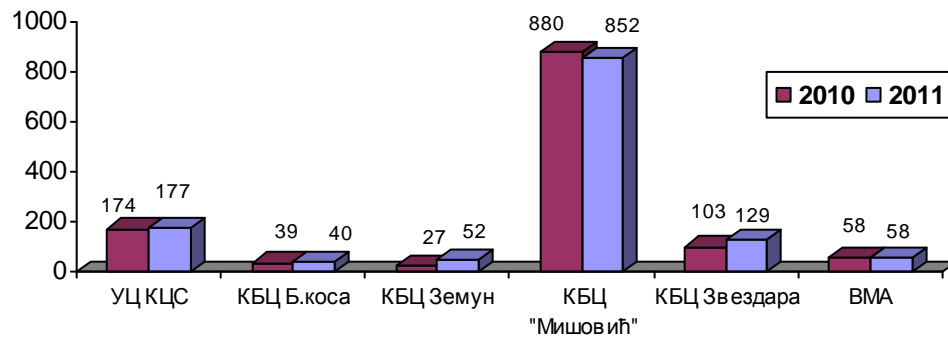
Број услуга ултразвучне дијагностике је повећан за 6.896 (13%) у односу на исти период 2010. године. Највећи број ултразвучних услуга је урађен у УЦ КЦС, 63% од укупног броја, док је у свим осталим болницама урађено 23.056 ултразвучних услуга (37%). Према добијеним извештајима број ултразвучних прегледа је смањен у односу на исти период 2010. године у ВМА, док је у осталим болницама повећан (графикон 64).

Графикон 64. Број услуга ултразвучне дијагностике за хитне пацијенте, 2010 и 2011. год.

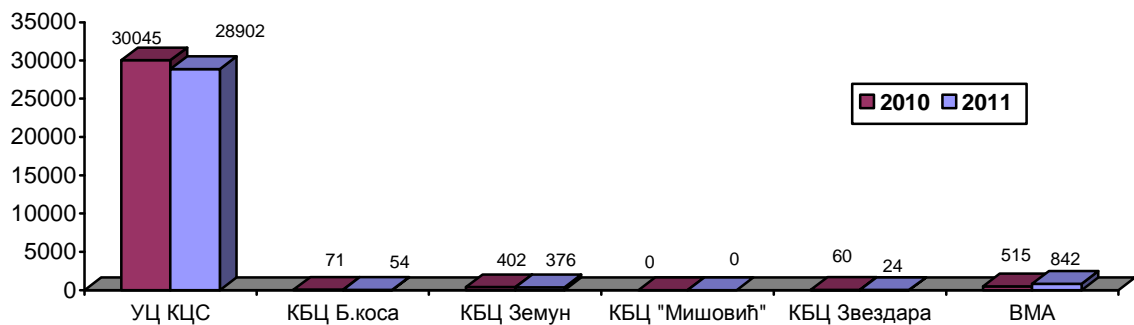
Међутим, анализирајући број урађених ултразвучних услуга у односу на број прегледаних хитних пацијената, уочава се смањење само у КБЦ „Др Драгиша Мишовић“, повећање у КБЦ „Земун“ и КБЦ „Звездара“ а у УЦ КЦС, КБЦ „Бежанијска коса“ и ВМА број је скоро непромењен (графикон 65). Постоје велике разлике у броју урађених ултразвучних услуга између болница. Тако је на КБЦ „Бежанијска коса“ било само 40 ултразвучних прегледа на 1000 пацијената, а у КБЦ „Др Драгиша Мишовић“, је обављено највише услуга ултразвучне дијагностике за хитне пацијенте, 852 на 1000 прегледаних пацијената.

Графикон 65. Број урађених ултразвучних услуга на 1000 прегледаних пацијената, 2010 и 2011. год.

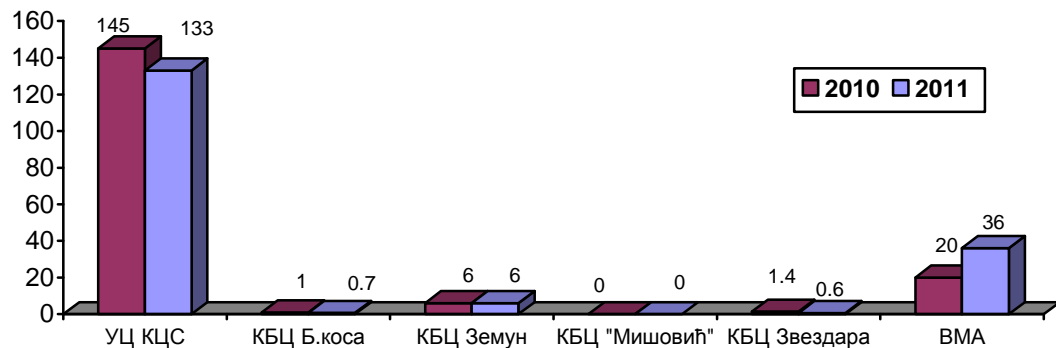
Број услуга скенер дијагностике је смањен за 895 (2,9%) у односу на исти период 2010. године. Највећи број прегледа на скенеру је обављен у УЦ КЦС, чак 96% од укупног броја, док је у свим осталим болницама урађено само 1.296 прегледа на скенеру за хитне пацијенте (4%), па се поставља питање тачности добијених података. Према добијеним извештајима број услуга скенер дијагностике је повећан у односу на исти период 2010. године у ВМА док је у осталим болницама смањен (графикон 66). Скенер апарат у КБЦ „Др Драгиша Мишовић“ није био у функцији током целог извештајног периода.

Графикон 66. Број услуга скенер дијагностике за хитне пацијенте, 2010 и 2011. год.

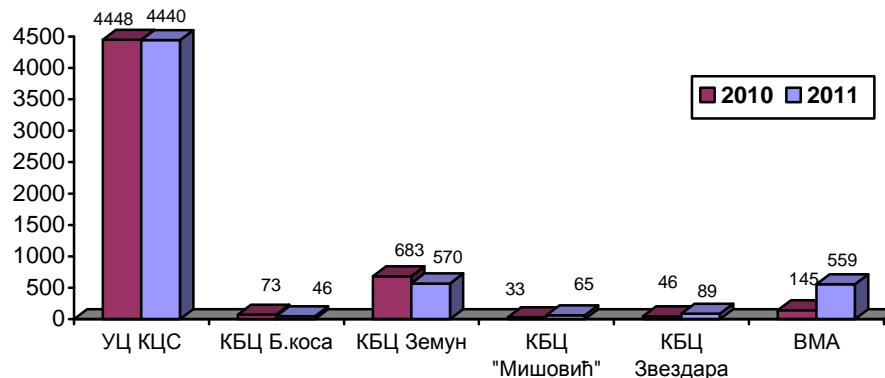
Анализирајући број урађених услуга скенер дијагностике у односу на број прегледаних хитних пацијената, уочава се повећање само у ВМА, а у осталим болницама смањење (графикон 67). Постоје велике разлике у броју урађених прегледа на скенеру између болница. Тако је у КБЦ „Бежанијска коса“ и КБЦ „Звездара“ било мање од 1 прегледа на скенеру на 1000 пацијената, на ВМА је било 36, КБЦ „Земун“ 6, а у УЦ КЦС је обављено највише услуга скенер дијагностике за хитне пацијенте, 133 на 1000 прегледаних пацијената.

Графикон 67. Број урађених услуга скенер дијагностике на 1000 прегледаних пацијената, 2010 и 2011. год.

Ендоскопска дијагностика је урађена код 5.769 хитних пацијената, што је за 341 (6,3%) више у односу на исти период 2010. године. Највећи број ендоскопских прегледа је обављен у УЦ КЦС, чак 4.440 или 77% од укупног броја, док је у свим осталим болницама урађено само 1.329 прегледа за хитне пацијенте (23%). Према добијеним извештајима број услуга ендоскопске дијагностике је повећан у односу на исти период 2010. године у свим болницама, изузев КЦС, КБЦ „Бежанијска коса“ и КБЦ „Земун“ (графикон 68).

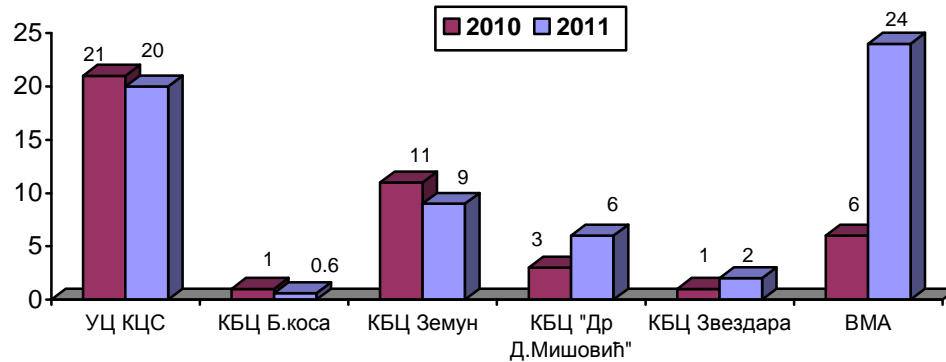
Графикон 68. Број услуга ендоскопске дијагностике за хитне пацијенте, 2010 и 2011. год.

И када се анализира број урађених услуга ендоскопске дијагностике у односу на број прегледаних хитних пацијената, уочава се смањење у УЦ КЦС, КБЦ „Бежанијска коса“, КБЦ „Земун“ док је повећање у КБЦ „Др Драгиша Мишовић“, КБЦ „Звездара“ и ВМА (графикон 69). И у овој области дијагностике постоје велике разлике у броју урађених ендоскопских прегледа између болница. Тако је у КБЦ „Бежанијска коса“ и КБЦ „Звездара“ било 1 до 2 ендоскопска прегледа на 1000

пацијената, у УЦ КЦС је било 20, а у ВМА је обављено највише услуга ендоскопске дијагностике за хитне пацијенте, 24 на 1000 прегледаних пацијената.

Графикон 69. Број урађених услуга ендоскопске дијагностике на 1000 прегледаних пацијената, 2010 и 2011. год.

На основу наведених података, може се констатовати да је број услуга ургентне дијагностике за одрасле пацијенте повећан за 434 у односу на 2010. годину, нарочито код ендоскопских услуга (за 6,3%), лабораторијских услуга (0,4%) и ултразвучних прегледа (13%). Тако је КБЦ „Др Драгиша Мишовић“, који је радио смањеним капацитетом, имао највише услуга рентген дијагностике (913 на 1000 пацијената) и ултразвучне дијагностике (852 на 1000 прегледаних пацијената), док је КБЦ „Бежанијска коса“, где је, после УЦ КЦС, било највише прегледаних хитних пацијената, имао мање од 1 ЦТ прегледа и 1 ендоскопског прегледа на 1.000 пацијената. Може се претпоставити да су у овој установи извештавали само о услугама ургентне дијагностике за хитне пацијенте који нису хоспитализовани.

VIII Хитна стања у педијатрији и дечијој хирургији

Функционисање система ургентне медицине у области дечје заштите један је од важних показатеља здравствене службе у целини и од виталног је значаја за ефикасно лечење, смањење последица болести и повреда код деце, смањење смртности, а што у крајњем случају резултује и финансијским уштедама у систему здравствене заштите.

На предлог Министарства здравља Републике Србије и Секретаријата за здравство Управе града Београда, од 01.07.2009. године Градски завод за јавно здравље, Београд започео је континуирано праћење збрињавања хитних стања у области педијатрије и дечје хирургије на Универзитетској дечијој клиници и Институту за здравствену заштиту мајке и детета Србије "Др Вукан Чупић". Ове две установе дежурају наизменично, на други дан.

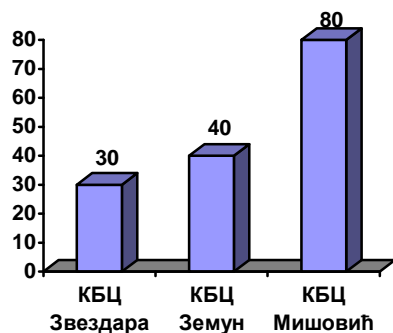
Од 01.12.2010. године, у збрињавању деце са хитним педијатријским обољењима укључене су на, трећи дан, и педијатријске службе три клиничко-болничка центра („Звездара“, „Земун“ и „Др Драгиша Мишовић“).

У циљу уједначеног начина праћења организације и рада здравствених установа на збрињавању хитних стања у дечјој патологији, од 01.01.2011. године уведени су јединствени извештајни обрасци за пет горе наведених установа, с тим што се за педијатрију достављају месечни извештаји из свих 5 здравствених установа, а за дечју хирургију из 2 здравствене установе.

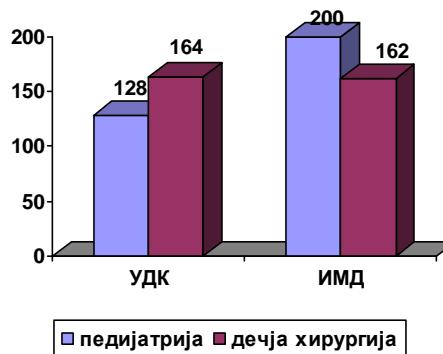
На основу достављених месечних извештаја уочени су пропусти у њиховом попуњавању од стране здравствене установе. Обављени су радни састанци и договори, као и директан увид на терену, што је као резултат имало корекцију података, а тиме и поузданију основу за комплетнији увид у актуелно стање.

Значајно је истаћи да постоје разлике у капацитетима установа које збрињавају хитна стања код деце. У клиничко-болничким центрима најмањи број постеља за педијатријске болеснике има КБЦ «Звездара» (30 постеља), а највећи КБЦ «Др Драгиша Мишовић» (80 постеља), док Институт за здравствену заштиту мајке и детета Србије «Др Вукан Чупић» има веће постељне капацитете у области педијатрије од Универзитетске дечје клинике. Постељни капацитети у области дечје хирургије у ове две установе су скоро изједначени (графикони 70 и 71.)

Графикон 70. Постељни капацитети педијатријских одељења у КБЦ- а, јануар - децембар 2011. год.

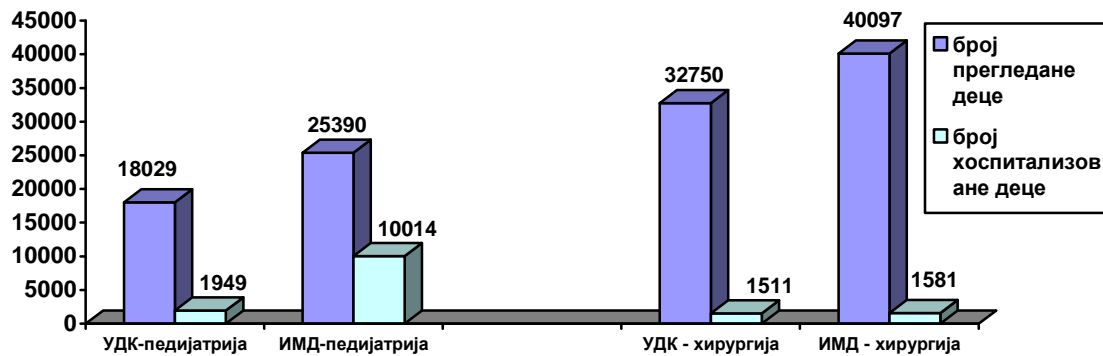
Графикон 71. Постељни капацитети у УДК и ИМД, јануар - децембар 2011. год.

Посматрајући најпре установе трећег нивоа здравствене заштите, анализом достављених извештаја, може се констатовати да је у периоду I - XII 2011. године укупно прегледано у педијатријским и хируршким амбулантама Универзитетске дечије клинике (УДК) и Института за здравствену заштиту мајке и детета Србије "Др Вукан Чупић" (ИМД), 116.266 деце, а 15.055 (12,9%) хоспитализовано. (Табела 9). Број прегледаних и хоспитализованих хитних пацијената у току дана – дневна фреквенца, рачунат је на број дана у којима установе врше збрињавање хитних стања, односно на 182 дана.

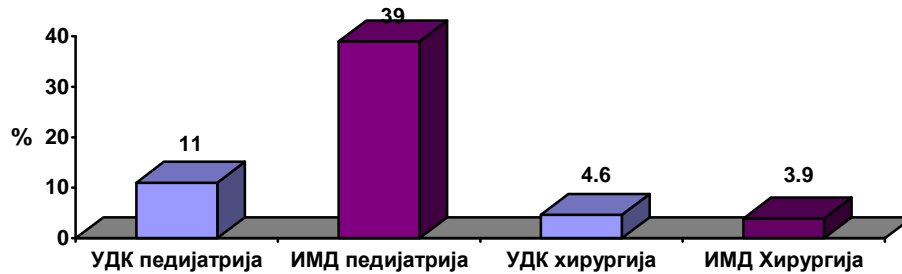
У периоду јануар – децембар 2011. године укупно је на УДК било прегледано 18.029 деце са хитним стањима у педијатрији, а на ИМД 25.390 (од тога 4.883 ван распореда дежурства–19%). Дневна фреквенца прегледа у педијатријској амбуланти је на УДК износила 99 пацијената, а 11% (око 11 пацијената) је било хоспитализовано, док је на ИМД износила чак 140 деце (за 1,4 пута више), од којих је 39% (55 деце) било хоспитализовано (графикон 72 и 73). Наведени подаци и изнете разлике указују на то да је у ИМД приказан укупан број прегледане и хоспитализоване деце, а не само оне која су примљена на болничко лечење у оквиру хитног пријема, како је то методолошки исправно.

Графикон 72. Број прегледаних и хоспитализованих хитних пацијената у педијатријским установама, јануар-децембар 2011. год.

У оквиру дечје хируршке амбуланте је на УДК било прегледано 32.750 деце, а на ИМД 40.097 (графикон 72). Овде се истиче да су на ИМД у оквиру дечје хирургије организован и пријем хитних стања из области офталмологије и оториноларингологије, а који се не врши у УДК. Дневна фреквенца прегледа у хируршкој амбуланти на УДК је износила 180 пацијената, а 4,6% (8 деце) је било хоспитализовано, док је на ИМД износила чак 220 деце, од којих је 3,9% (9 деце) било хоспитализовано (графикон 73).

Графикон 73. Процент хоспитализованих хитних пацијената у односу на број прегледаних, јануар – децембар 2011. год.

Имајући у виду да су у 2011. години укључена у дежурства и педијатријска одељења клиничко болничких центара, могло се очекивати да ће се у односу на 2010. годину, смањити број прегледане и хоспитализоване деце на педијатрији УДК и ИМД. У 2011. години, на укупном нивоу се ово смањење и региструје, кроз смањење дневне фреквенце прегледа, са 297 деце на 239 просечно прегледане за 24 часа. Смањење се евидентира на УДК са 156 на 99 прегледа дневно, док на ИМД обим рада остаје непромењен око 140 прегледа. Табела 9.

Амбулантно прегледани и хоспитализовани пацијенти у хитној педијатријској и хируршкој амбулантаци УДК и ИМД (I – XII 2010. год I – XII 2011. год.)

Табела 9.

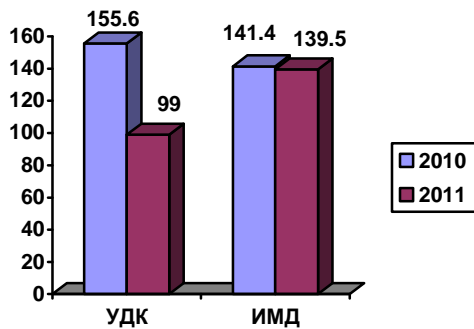
Р. б р.	ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА		УКУПНО ПРЕГЛЕДАНИ		УКУПНО ХОСПИТАЛИЗОВАНИ		ДНЕВНА ФРЕКВЕНЦИЈА			
			2010	2011	2010	2011	прегледани		хоспита-лизовани	
							2010	2011	2010	2011
1	УНИВЕРЗИТЕТСКА ДЕЧЈА КЛИНИКА	педијатријска амбуланта	28321	18029	2075	1949	155,6	99,0	11,4	10,7
		хируршка амбуланта	31206	32750	1276	1511	171,4	179,9	7,0	8,3
		УКУПНО	59527	50779	3351	3460	327,1	279,0	18,4	19,0
2	ИНСТИТУТ ЗА МАЈКУ И ДЕТЕ СРБИЈЕ "ДР ВУКАН ЧУПИЋ"	педијатријска амбуланта	25732	25390	9805	10014	141,4	139,5	53,9	55,0
		хируршка амбуланта	43431	40097	3949	1581	238,6	220,3	21,7	8,7
		УКУПНО	69163	65487	13754	11595	380,0	359,8	75,6	63,7
УКУПНО	ПЕДИЈАТРИЈА	54053	43419	11880	11963	297,0	238,6	62,3	65,7	
	ДЕЧЈА ХИРУРГИЈА	74637	72847	5225	3092	410,1	400,3	28,5	17,0	
	СВЕГА	128690	116266	17105	15055	707,1	638,8	94,0	82,7	

У области дечје хирургије, где се промене у односу на 2010. годину нису ни очекивале, јер клиничко болнички центри немају хируршке амбуланте, обим рада се на УДК повећао (у 2010. години је просечно дневно прегледано 171 дете, а хоспитализовано 7). Међутим, дошло је до смањења дневне фреквенце прегледане и хоспитализоване деце на ИМД (у 2010. години је просечно дневно прегледано 239

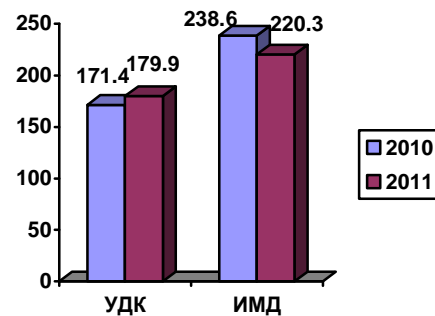

деце, а хоспитализовано 22), што се може довести у везу са обољењима/стањима која нису сасвим јасно из области хируршке патологије, па је могуће да су ту децу преузимала и педијатријска одељења клиничко болничких центара. (Графикон 74, 75).

Графикон 74. Дневна фреквенца прегледаних педијатријских пацијената 2010. год. и 2011. год.

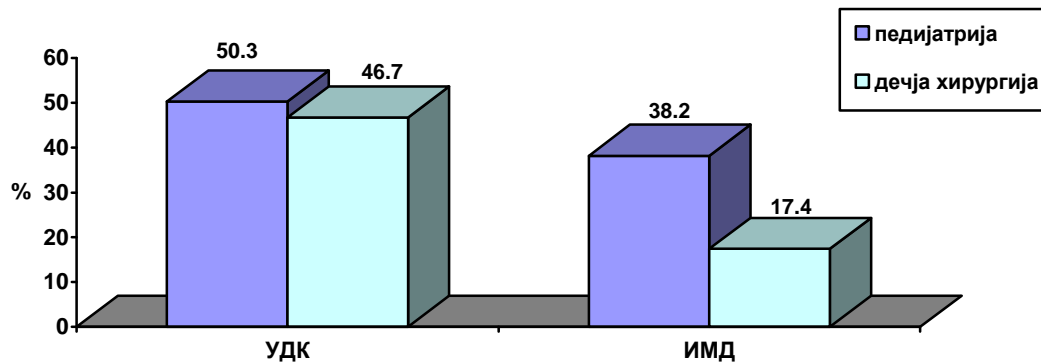

Графикон 75. Дневна фреквенца прегледаних хируршких пацијената 2010. год. и 2011. год.

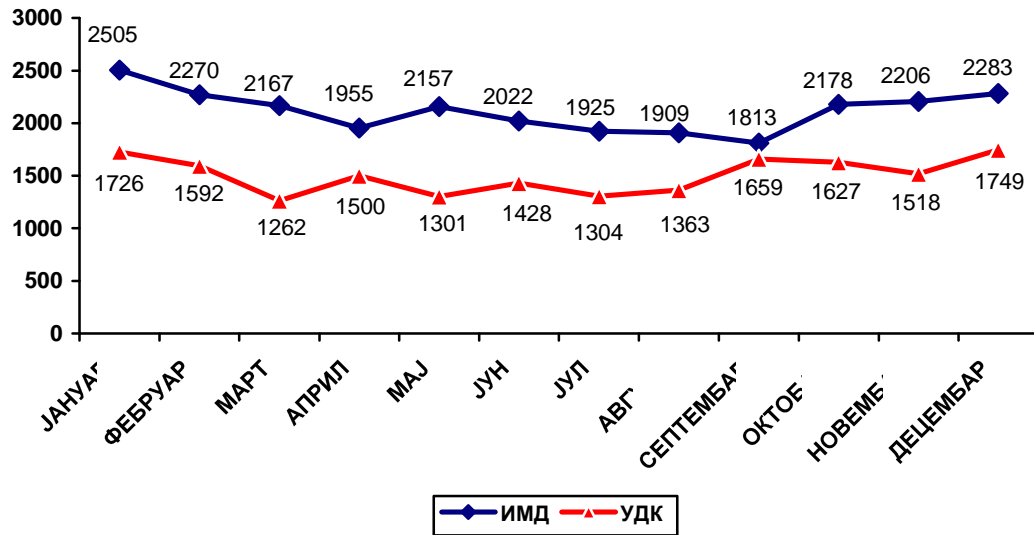
На УДК нема значајне разлике у заступљености прегледа у односу на време у току дана. На одељењу педијатрије дању се прегледа 49,7% од укупно прегледане деце, а ноћу 50,3%, док се на дечјој хирургији дању прегледа 53,3%, а ноћу 46,7% деце. На ИМД је удео прегледане деце у току ноћи значајно мањи. Тако се дању на одељењу педијатрије прегледа 61,8%, а ноћу 38,2%, док се на дечјој хирургији дању прегледа 82,6%, а ноћу свега 17,4% деце. У целини гледано, у ИМД је заступљеност ноћних прегледа (у времену од 19 до 07 часова) у укупном броју прегледа, мањи него на УДК (графикон 76).

Графикон 76. Процент прегледаних хитних пацијената у педијатријским установама у току ноћи, јануар- децембар 2011. год.

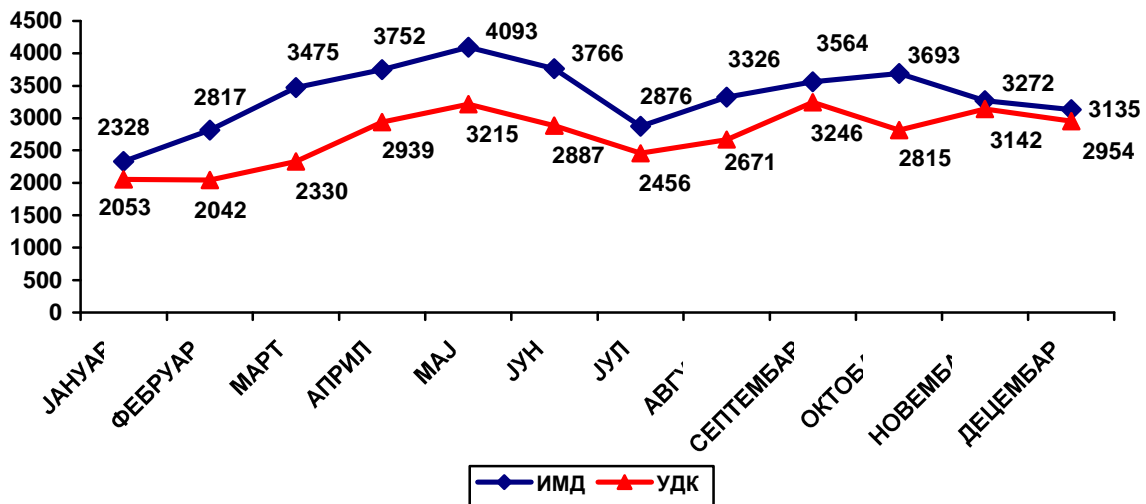
Анализирајући број прегледаних хитних педијатријских пацијената по календарским месецима, уочава се да је и у Институту и у УДК највећи број прегледаних пацијената био у јануару, а да затим број прегледаних пацијената опада и има најмање вредности у августу и септембру (графикон 77).

Графикон 77. Пацијенти прегледани на хитном пријему-педијатрија, јануар - децембар 2011. год.

У области дечје хирургије, ситуација је потпуно супротна. Најмање прегледаних пацијената у обе установе било је у јануару, а затим се број прегледаних пацијената повећава и има највеће вредности у мају месецу, надаље се бележи пад до јула, а затим и тенденција раста до октобра (графикон 78).

Графикон 78. Пацијенти прегледани на хитном пријему-дечја хирургија, јануар - децембар 2011. год.

Што се тиче ургентне дијагностике (табела 10), у 2011. години, укупно је у ове две педијатријске здравствене установе урађено 25.949 анализа крвне слике (значајно више на педијатрији) и 21.701 рендгенски преглед (преовлађује дечја хирургија). Остале дијагностичке процедуре биле су ређе заступљене (6.430 биохемијских анализа, 6.074 анализа ЦРП и 3.230 ултразвучних прегледа).

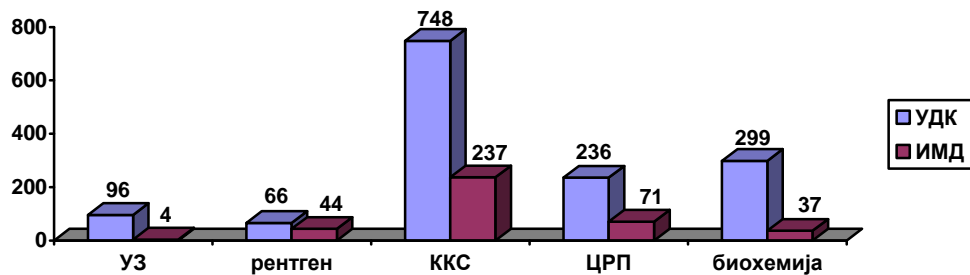
Ургентна дијагностика код прегледаних пацијената у хитној педијатријској и хируршкој амбуланти дечјих установа III нивоа здравствене заштите (I - XII 2011. год.)

Табела 10.

ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА		УЗ	Рентген	ККС	ЦРП	БИОХЕМ. АНАЛИЗЕ	Скенер	
1	УНИВЕРЗИТЕТСКА ДЕЧЈА КЛИНИКА	педијатрија	1724	1197	13487	4259	5396	0
		хирургија	781	11752	4493	0	0	0
2	ИНСТИТУТ ЗА МАЈКУ И ДЕТЕ "ДР ВУКАН ЧУПИЋ"	педијатрија	89	1124	6007	1799	943	1
		хирургија	636	7628	1962	16	91	0
УКУПНО		3230	21701	25949	6074	6430	1	

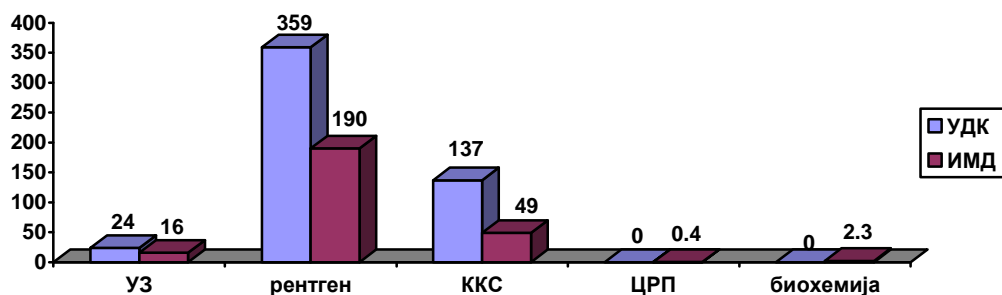
Стављајући у однос број урађених дијагностичких услуга и број прегледаних пацијената у УДК и ИМД (број урађених дијагностичких услуга на 1.000 прегледаних пацијената), уочава се значајна разлика између ове две установе.

Графикон 79. Број урађених дијагностичких услуга у педијатрији на 1000 прегледаних пацијената, јануар – децембар 2011. год.

Знатно мање дијагностичких услуга по једном прегледаном педијатријском пацијенту је урађено у Институту за здравствену заштиту мајке и детета Србије (графикон 79). И у области дечје хирургије било је мање дијагностичких услуга по прегледаном пацијенту у Институту, изузев ЦРП и биохемијских анализа (графикон 80). Према добијеним подацима, скенер дијагностика није рађена код хитних пацијената ни у Институту, ни у УДК.

Графикон 80. Број урађених дијагностичких услуга у дечјој хирургији на 1000 прегледаних пацијената, јануар – децембар 2011. год.

Из наведених података се уочава да је ургентна дијагностика више била заступљена на УДК, где је мање пацијената хоспитализовано него на ИМД, што захтева детаљнију анализу. Има основа за претпоставку да се на ИМД ургентна дијагностика за хоспитализоване пацијенте не приказује увек кроз хитан пријем, већ кроз стационарно лечење.

У оквиру педијатријских болница/служби клиничко болничких центара је у периоду I - XII 2011. године укупно прегледано 48.570 деце (табела 11). Највећи број прегледа остварено је у КБЦ „Др Д. Мишовић“ – Болници за дечје плућне болести и туберкулозу (30.573 или 62,9%).

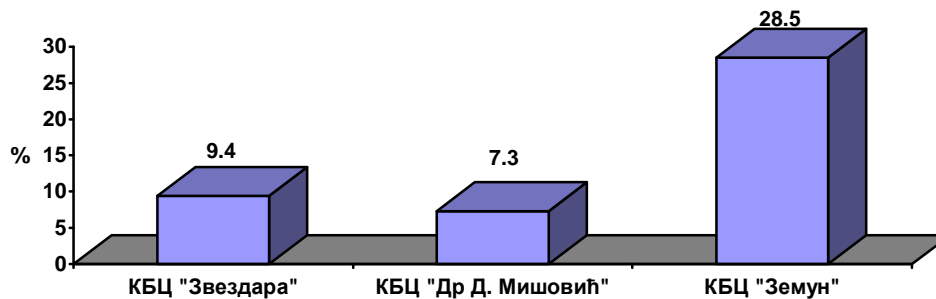
Амбулантно прегледани и хоспитализовани пацијенти (пријемни и непријемни дани) у хитној педијатријској амбуланти клиничко-болничких центара (I- XII 2011.год.)

Табела 11

Р. бр.	ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА	УКУПНО ПРЕГЛЕДАНИ	УКУПНО ХОСПИТАЛИЗОВАНИ	% ХОСПИТАЛИЗОВАНИХ
1.	КБЦ "ЗВЕЗДАРА" - БОЛНИЦА ЗА ПЕДИЈАТРИЈУ „ДР ОГЛА ПОПОВИЋ – ДЕДИЈЕР“	13699	1295	9.4
2.	КБЦ "ДР Д. МИШОВИЋ" -БОЛНИЦА ЗА ДЕЧИЈЕ ПЛУЋНЕ БОЛЕСТИ И ТБЦ	30573	2244	7.3
3.	КБЦ "ЗЕМУН" – ПЕДИЈАТРИЈСКА СЛУЖБА	4298	1224	28.5
УКУПНО		48570	4763	9.8

На укупном нивоу је хоспитализовано 4.763 деце (9,8% од броја прегледане). Највећи проценат хоспитализоване деце у односу на број прегледане (28,5% или 1.224 деце) био у КБЦ „Земун“, где је био најмањи број прегледа (графикон 81). Насупрот томе, у КБЦ „Др Д. Мишовић“ било је свега 7,3% хоспитализоване у односу на број прегледане деце, иако је у овој болници било готово исто хоспитализоване деце колико и у друге две болнице заједно. Висок проценат хоспитализоване деце у КБЦ „Земун“, захтева детаљнију анализу у наредном периоду.

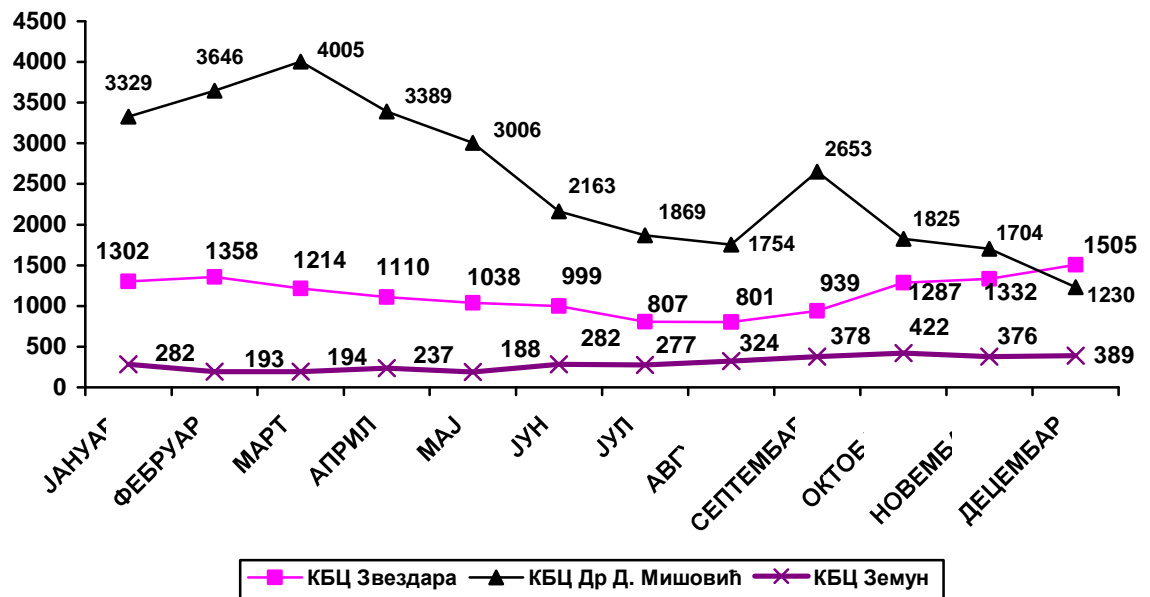
Графикон 81. Процент хоспитализоване деце на педијатрији клиничко болничких центара, јануар – децембар 2011. год.

У односу на доба дана доминирају прегледи у времену од 7 до 19 часова, док се проценат прегледаних хитних стања у току ноћи креће од 14% у КБЦ „Др Д. Мишовић“, 22% у КБЦ „Звездара“ и 27% у КБЦ „Земун“.

У односу на периоде године, највише прегледаних хитних пацијената у КБЦ „Др Драгиша Мишовић“ и КБЦ „Звездара“, било је у периоду јануар-март, а затим се број смањује и најмањи је у августу (слично УДК и ИМД). У КБЦ „Земун“ не постоји сезонски карактер у броју прегледаних хитних пацијената (графикон 82).

Графикон 82. Пацијенти прегледани на хитном пријему-педијатрија, јануар – децембар 2011. год.

У оквиру ургентне дијагностике (табела 12) у клиничко болничким центрима урађено је 6.971 анализа крвне слике, затим 6.971 анализа ЦРП, а значајно мање биохемијских анализа (1.797), рендгенских прегледа (1.724) и ултразвучне дијагностике (146). Са изузетком последње две наведене дијагностичке процедуре, највећи обим ургентне дијагностике је остварен у Болници за дечије плућне болести и туберкулозу КБЦ-а „Др Д. Мишовић“.

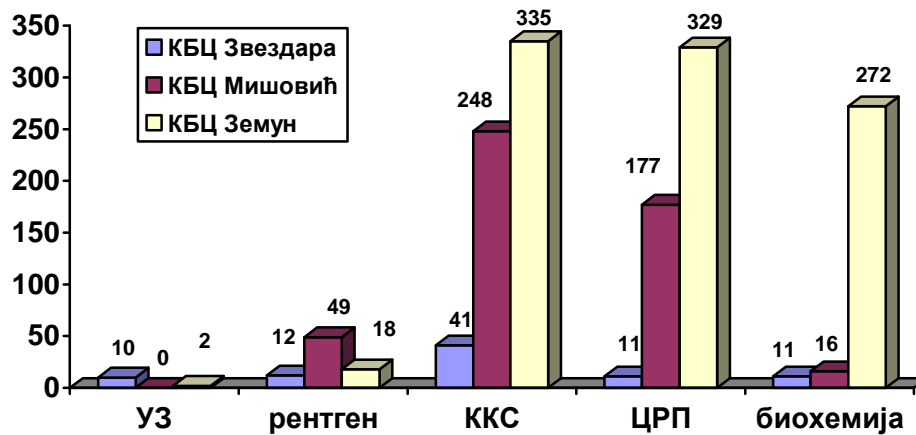
Ургентна дијагностика код прегледаних пацијената у хитној педијатријској амбуланти клиничко-болничких центара (I - XII 2011. год.)

Табела 12.

Р. бр.	ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА	УЗ	Рентген	ККС	ЦРП	БИОХЕМ. АНАЛИЗЕ	ЦТ
1.	КБЦ "ЗВЕЗДАРА" - БОЛНИЦА ЗА ПЕДИЈАТРИЈУ „ДР ОГЛА ПОПОВИЋ – ДЕДИЈЕР“	137	160	559	145	148	0
2.	КБЦ "ДР Д. МИШОВИЋ" - БОЛНИЦА ЗА ДЕЧИЈЕ ПЛУЋНЕ БОЛЕСТИ И ТБЦ	0	1487	7581	5410	479	0
3.	КБЦ "ЗЕМУН" – ПЕДИЈАТРИЈСКА СЛУЖБА	9	77	1440	1416	1170	0
УКУПНО		146	1724	9580	6971	1797	0

Међутим, стављајући у однос број урађених дијагностичких услуга и број прегледаних пацијената (број урађених дијагностичких услуга на 1.000 прегледаних пацијената), уочава се да је у КБЦ „Земун“ било знатно више лабораторијских анализа у односу на остале две болнице, да је рентген прегледа највише било у КБЦ „Др Драгиша Мишовић“, а највише ултразвучних прегледа у КБЦ „Звездара“ (графикон 83). Према добијеним подацима, скенер дијагностика није рађена код хитних педијатријских пацијената ни у једном клиничко-болничком центру.

Графикон 83. Број урађених дијагностичких услуга у педијатрији клиничко-болничких центара на 1000 прегледаних пацијената, јануар – децембар 2011. год.

IX Закључак са предлозима мера

На основу анализе добијених података из здравствених установа о збрињавању хитних стања у граду Београду, за период јануар – децембар 2011. године, може се закључити следеће:

- Број прегледаних хитних одраслих пацијената повећава се из године у годину (у 2011. години прегледано је око 450.000 пацијената);
- Од прегледаних, 40% хитних пацијената су интернистички, а 60% хируршки случајеви;
- У односу на претходне године повећан је број прегледаних пацијената у областима: интерне медицине и неурологије, урологије, трауматологије и ортопедије и хирургије, а остао непромењен у неурохирургији;
- Повећан је број прегледаних хитних пацијената у свим болницама, изузев ВМА, због промене у начину дежурства (од 01.05.2011. године пријем хитних стања је једном недељно)
- Највише прегледаних хитних пацијената (готово половина од укупног броја, 217.449), највише хоспитализованих и умрлих пацијената је у УЦ КЦС;
- У КБЦ „Звездара“, који има веће постељне капацитете и већи број здравствених радника од осталих клиничко-болничких центара, прегледано је најмање хитних пацијената (око 43.000, док је у КБЦ „Земун“ било око 65.000, а у КБЦ „Бежанијска коса“ око 75.500 прегледаних хитних пацијената);
- Најмање прегледаних хитних ортопедских пацијената било је на ВМА (4.125) и КБЦ „Звездара“ (5.180). У Институту за ортопедско-хируршке болести „Бањица“ (са 520 постеља и 64 лекара специјалиста ортопедије) прегледано је 16.020 хитних ортопедских пацијената, док је у КБЦ „Бежанијска коса“ (са 27 постеља и 6 лекара специјалиста ортопедије) прегледано 15.390 трауматолошких пацијената;
- У току ноћи, у времену од 19 до 07 часова прегледана је трећина пацијената (134.428 или 29,7% од укупног броја). Посматрано по болницама, највише прегледаних пацијената у току ноћи било је у УЦ КЦС (82.494, односно 61% од укупног броја прегледаних у току ноћи);
- Сваки десети хитни пацијент је хоспитализован (45.060 односно 9,9%), што је мање у односу на претходне године;
- Болнице се значајно разликују у броју хоспитализованих хитних пацијената (мање од 4% прегледаних пацијената је хоспитализовано у КБЦ „Бежанијска коса“, а преко 20% у КБЦ „Др Драгиша Мишовић“);
- Сваки други хируршки пацијент који је примљен на болничко лечење је оперисан у прва 72 сата од болничког пријема, док су операције знатно ређе код ортопедских (37%), неурохируршких (18%) и уролошких пацијената (10%);
- Реанимација је рађена код 3.466 пацијената, односно код око 1% прегледаних, с тим да нису све болнице доставиле овај податак. Преко 90% реанимација урађено је у УЦ КЦС;
- У прва 72 сата лечење је завршено смртним исходом код 2.502 пацијената (5,6%). Стопа леталитета највећа је на неурохирургији (11%), а највише смртних исхода било је у УЦ КЦС (77% од укупног броја умрлих);

- Стопа леталитета у прва 72 сата од болничког пријема је највећа у УЦ КЦС (12%), двоструко је мања у КБЦ „Звездара“ (6%), затим у КБЦ „Бежанијска коса“ (4,3%) а најмања у КБЦ „Земун“ (0,8%) и КБЦ „Др Драгиша Мишовић“ (0,1%). Према подацима из ВМА није било умрлих пацијената;
- Највећи број хитних пацијената (68%) је потражио помоћ директно (без упута) у служби хитног пријема у стационарним установама, служба хитне помоћи је довезла само 8% прегледаних пацијената, а сваки четврти прегледани пацијент се прво обратио изабраном лекару и у службу хитног пријема дошао са упутом из дома здравља;
- У УЦ КЦС 87% прегледаних пацијената су били пацијенти без упута, који су дошли у сопственој организацији, на ВМА било је 74%, у КБЦ „Звездара“ 59%, док је у осталим клиничко-болничким центрима највише било пацијената који су дошли са упутом из дома здравља;
- Највећа оптерећеност - највећи број прегледаних хитних пацијената у току дана (рачунајући на дане када болница врши пријем хитних стања) је у УЦ КЦС (595), а затим у КБЦ „Бежанијска коса“ (415) и КБЦ „Земун“ (358), у КБЦ „Звездара“ (237), у Институту „Бањица“ (154), а најмања на ВМА (152) прегледаних хитних пацијената у току дана;
- Број обављених дијагностичких услуга по прегледаном хитном пацијенту се смањује, изузев услуга ултразвучне дијагностике. На 1.000 прегледаних хитних пацијената урађене су: 960 лабораторијских анализа, 310 рентген услуга, 136 ултразвучних прегледа, 67 скенер и 13 ендоскопских прегледа. Највише лабораторијских анализа, скенер и ендоскопских прегледа по пацијенту урађено је у УЦ КЦС, а највише рентген и ултразвучних прегледа по пацијенту у КБЦ „Др Драгиша Мишовић“. Постоје велике разлике у броју урађених дијагностичких услуга по пацијенту између болница;
- У болницама које врше збрињавање хитних стања **код деце и омладине старости до 18 година** прегледано је 164.836 хитних пацијената (једна трећина, односно око 48.500 у клиничко-болничким центрима), а хоспитализовано је 19.818 деце (12%);
- Дневна фреквенца прегледаних педијатријских пацијената у установама терцијарног нивоа (Универзитетска дечја клиника и Институт за здравствену заштиту мајке и детета Србије „Др Вукан Чупић“) је смањена у односу на претходну годину (са 297 на 238) уз израженије смањење у УДК (са 156 на 99), што значи да је укључивањем педијатријских одељења клиничко-болничких центара у систем дежурства постигнуто растерећење педијатријских установа терцијарног нивоа;
- Не постоје подаци о морбидитету, односно о врсти и тежини болести - повреда прегледаних хитних пацијената. Чињеница да око 70% пацијената долази сопственим превозом и у сопственој организацији (без упута изабраног лекара и без збрињавања од стране хитне медицинске помоћи), као и податак да је проценат хоспитализованих пацијената око 10%, указује на могућност лакше патологије код већине прегледаних пацијената.

* *
*

На основу напред изнетих закључака и чињенице да се у Београду повећава број прегледаних хитних пацијената, а да би се омогућило адекватно функционисање Ургентног центра Клиничког центра Србије и унапредило збрињавање пацијената са хитним стањима, односно остварило равномерније коришћење расположивих здравствених капацитета, предлажу се следеће мере:

- омогућити да се у што краћем року заврши реконструкција Клинике за хирургију КБЦ „Др Драгиша Мишовић“, да би се ова болница пуним капацитетом укључила у збрињавање хитних стања;
- настојати на већем укључивању КБЦ „Звездара“ у збрињавање хитних стања одраслих грађана Београда, с обзиром да ова болница има најмањи број прегледаних пацијената, а веће капацитете у погледу броја постеља и броја здравствених радника од осталих клиничко-болничких центара;
- наставити са активностима на отварању Ургентног центра у КБЦ „Звездара“ и започети са изградњом Ургентног центра КБЦ „Земун“;
- наставити са системом дежурства педијатријских одељења клиничко-болничких центара, чиме се омогућава растерећење установа терцијарног нивоа;
- пошто је у складу са закључцима из „Полугодишњег извештаја и анализе о раду служби и одељења хитне медицинске помоћи на територији града Београда (јануар-јун 2011. године)“ сачињено „Методолошко упутство за поступак извештавања о раду на збрињавању хитних стања у стационарним здравственим установама укљученим у систем дежурства у Београду“, у 2012. години започети са применом истог;
- потребно је да и у наредном периоду, Градски завод за јавно здравље, Београд настави координативни и стручно-методолошки рад са здравственим установама, а у циљу објективнијег и тачнијег сагледавања актуелних приоритетних проблема и давања препорука за унапређење организације рада на збрињавању хитних стања у здравственим установама Београда.